

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

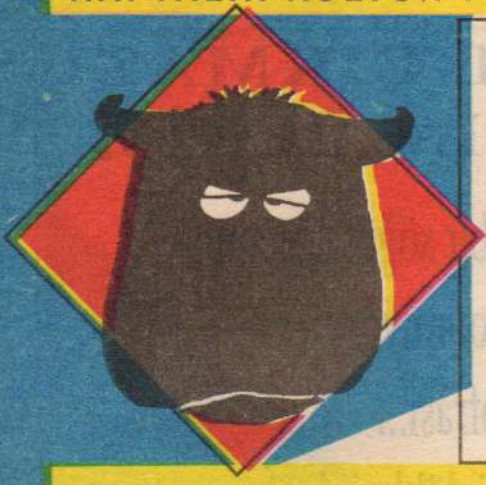
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖKÜZ

NE OLUR BANA HAKİKATİ SÖYLEYİN DOKTOR BEY ÖLECEK MİYİM

"Allez venez Milord"

(*) "Haydi lordum, yanıma geliniz"

Tuncer Erdem

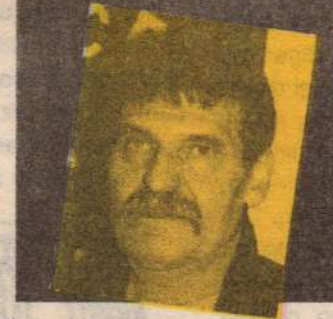

"BANA SAĞCILAR
SUÇ İŞLİYOR
DEDİRTEMEZSİNİZ"
Süleyman Demirel
(Aralık 1978)

Fanatik bir sağcı
Demirel'e suikast
girişiminde bulundu.
(Mayıs 1996)

PARÇALA BEHÇET

"Ben hayatta
ne pavyon bilirim,
ne gazino bilirim.
Gitmem öyle yerlere."

bizi bilirsin
avuçla su içmeyi
marifet biliriz,
yenilmeyi bir de
kendi sahamızda..
Yılmaz Erdoğan

AHLAKÇI NİYAZI Kemal Gökhan

Hindistan cevizi gibi, bu esmer kabuğun içinde,
DUYGU, BEMBEYAZ BİR SÜTTÜ... Y.Z.ORTAÇ

ZAFER TEMOÇIN

"Sahici ustalar bir yerlerde bilgelikleri-
ni gürültüsüzce sunarken; kendi tarihi-
ni, kendi serüvenini yaşamaya kararlı
çırağlar da, bu ustalardan alacaklarını
alırlar zaten, asıl ustalar böyle akran
olurlar kendinden sonrakilerle."

murathan mungan

BEHLÜL ÇIKMAZI ADRESİM BENİM

Yıldırım çarpmış bir söğüt ağacının
Yatak gövdesinde oturuyor
Tam bir çilingir sofrası...
Derken güneşin gözlüklerini takıyor ozan
Cemal'ın Papirüs'lerini saçıyor etrafa
Mısır'da işinin başında sanki
Sözcüklerden derlenmiş kölelere
Kendi ehramını kurduruyor
Yaptığından pişman mı, pişman bir firavun
Piramidin içinden çıkamıyor

Mayıs '96/Datça

CAN YÜCEL

ORHAN PAMUK

bahar öğleden sonra

Bahar öğleden sonralarını sevmiyorum. Şehrin duruşunu, güneşin vuruşunu, kalabalıkları, vitrinleri, sicağı. Sıcaktan ve aydınlıktan kaçmak istiyorum. Taş ve beton apartmanların bazılarının yüksek kapılarından dışarı bir serinlik sızıyor. Apartmanların içi dışarıdan daha serin ve tabii loş. Kış, soğuk ve karanlık içerde bir yerde kalmış.

O apartmanlardan birine girsem, gerisin geriye kışa geri dönsem. Cebimde bir de anahtar olsa, tanıdık bir kapıyı açsam ve serin ve yarı karanlık bir dairenin kokusunu tanıyıp, güneşten ve sıkıcı kalabalıktan kurtulmanın sevinciyle arka odaya gitsem.

Arka odada bir yatak, bir komodin, üzerinde karıştırılacak gazeteler, kitaplar, sevdiğim dergiler, bir de televizyon var. Yatağın üzerine elbiselerimle kendimi atsam ve kendi sefil hayatım, mutsuzluğum, zavallılığım

başbaşa kaldığım için memnun olсам. En büyük mutluluk insanın kendi pisliği ve sefaletiyle başbaşa kalması. Kimseye gözükmemek de en büyük mutluluk.

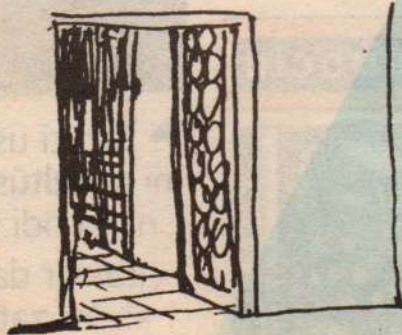
Peki, bir de şöyle bir kız olsun isterdim: Anne gibi şefkatli ve yumuşak ve bir iş kadını gibi de akıllı. Benim ne yapmam gerektiğini çok iyi bildiği gibi, ona güveniyordum da.

"Nedir derdin?" diye sorsa.

"İşte biliyorsun," desem. "Bu bahar öğleden sonraları..."

"Canın sıkılıyor..."

"Can sıkıntısından öte. Yok olmak istiyorum. Yaşasam ya da yaşamasam fark etmez. Dünya yok olsa da öyle. Hatta bir an önce yok olsa daha iyi olur. Ben bu serin odada birkaç yıl

kalabilirim, kalayım. Sigara içebilirim. Yıllarca sigara içebilirim, başka birşey yapmadan."

Sonra ama içimdeki o sesi duymaz oldum. En kötü an oydu. Kalabalık sokaklarda tek başıma kaldım.

Başkalarına da oluyor mu, bilmiyorum, bahar öğleden sonraları bazan dünya sanki daha da ağırlaşıyor. Herşey beton kesiliyor ve beton gibi anlamsızlaşıyor ve ben pis pis terlerken insanların her zamanki hayatlarına devam edebilmelerine şaşıyorum.

Vitrinlere bakıyorlar, yayıla yayıla yürüyorlar, otobüsün penceresinden beni seyrediyorlar. Otobüs de yüzüme egzosunu püskürtüyor. O da sıcak. Koşturuyorum.

Bir pasaja girdim. İçerisinin serinliği ve loşluğu beni rahatlatı. Buradakiler sanki daha zararsız, daha anlaşılabilir insanlar.

Gene de ama, yanlış birşey yapmalarından korkuyorum. Sinemaya yürürken dükkanlara bakıyorum.

Eskiden sosisli sandöviçlerin içine, yani sosisin içine köpek eti koyarlardı. Şimdi var mı bilmiyorum.

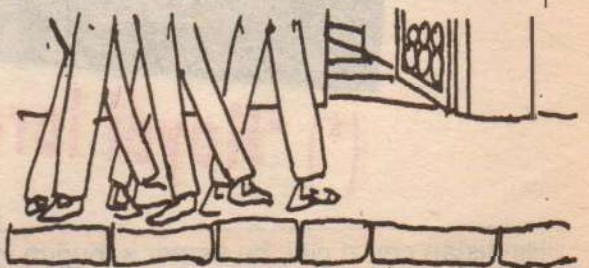
Gazeteler, ayaklarını yıkadıklar kovalarda gazoz yaparken yakalanan

adamların haberlerini yayımlarlardı. Gazoz aslında şeker ve suyla yapılır.

Buralarda yaşıyorlar, birbirlerini görüyorlar, seviyorlar, sonra saçları kötü bir sarıya boyanmış bu kızlarla evleniyorlar.

Ceplerimizde nemden hamurlaşmış kağıt paralar.

Şöyle bir Amerikan filmi bana çok iyi gelirdi şimdi: Kızla oğlan sürekli kaçıyorlar, başka bir ülkeye gidecekler. Birbirlerini çok sevdikleri gibi sürekli kavga da ediyorlar, ama bu kav-

Herşey beton kesiliyor.

galar onları birbirlerine daha da bağlıyor. Ben sinemada çok önde oturuyorum. Film o kadar temiz ki kızın teninin gözenekleri görünüyor ve bu kızı ve filmi ve oradaki arabaları herşeyden daha gerçek yapıyor. Sonra bol bol adam öldürüyorlar ve ben de oradayım.

Desen: Orhan Pamuk

SERMAYE HAPİSÂNEYE GİRMEZ

Ümraniye Cezaevi'nde tutuklu bulunan yakınına Karl Marx'ın 'Kapital' adlı yapıtını götürmek isteyen bir yurttaş "Kitabın 1938 yılında Bakanlar Kurulu Kararıyla yasaklandığı" gerekçesiyle izin verilmediği bildirildi.

Yayımcı dostumuz Erdost "Kapital'in 12 Mart ve 12 Eylül karanlıklarında yasaklanan kitaplar arasında bile bulunmadığını, elinde kitabı aklayan beraat kararları olduğunu açıklıyor, ki yerden göğe haklı.

Malûm-u âliniz, 'Kapital', 'sermaye' demek Türkçede. İki anlama çekiliyor. Biri, bildiğimiz 'servet', emek hakkının sömürsüyle elde edilmiş varlık. Öbürüyse genelevlerde çalıştırılan kadınlar. Bu ikili anlamın Türkçenin zekâsından gelen bir hikmeti olduğunu farz edenler de çıkabilir. Nitekim, emektar gazeteci, kadim dostumuz, tanıştığımız bir hanımın kendisine "Komünist gazeteci Şinasi Nahit Berker mi?" diye hitabı karşısında şöyle demişti: "Ben de sizi uzaktan da olsa tanıyorum. Siz de Karl Marx'ın hakkında 'Sermaye' adlı kitabını yazdığı hanımsınız, değil mi?"

Türkiye'de gerçi üstü ak, altı kara para kuşanmış bir sermaye elbette vardır. Bu sermayenin temsilcileri, bazı sermaye sahipleri arasına feleğin cilvesiyle hapse düşerler. İki-üç yıl yatıkları da olur, ama otelde kılıncasına rahat şartlarda, dışarlarda gezerek, falan... Sonra da Edes gibi, Civan gibi vaktinden önce salıverilirler ve soluğu yurtdışında alırlar. Bu durum amme vicdanını rahatsız etmektedir. Derhal bir Bakanlar Kurulu Kararı alınıp, 'Sermaye'nin her ne sebepten olursa olsun hapse sokulmayacağı karar altına alınmalıdır. Daha olmazsa, bir yasa çıkarılarak 'Sermaye'nin hapse giremeyeceği kurulu düzenimizin güzel hatırı için sağlam bir esasa bağlanmalıdır.

Bundan böyle cezaevlerimizde 'sermaye' denen nesne ve kişileri görmek istemiyoruz! İstemiyoruz efendim!

Çünkü, 1938 Bakanlar Kurulu Kararı zaman aşımına uğramış halde. Derhal yeni bir yaptırım getirilmeli! Sayın büyüklerimiz, allah aşkına, bu işi acele halledin, n'olurl..

Can Yücel

merhaba..

ÖKÜZ dergisi, elinizde tuttuğunuz bu nüshasıyla beraber tamı tamına üç haftalık oluyor.. (günler, sabahlayınca, daha çabuk geçiyor)

ÖKÜZ dergisi, leman dergisi dışındayken duyurusuz, tanıtımsız lang diye çıktı.. çoğu insan yeni bir mizah dergisi sandı, (sanmış).. gene de ilk sayımız 25-30 bin gibi, bu tür dergiler için pek de tahayyül edilemeyecek ve hatta küçük dil bile yutulacak bu rakamlara ulaştı işte.. ikinci ve üçüncü sayılarımız bu rakamları da katlayacak gibi görünüyor.. her gelecek sayı, kıvam ve kalite açısından bir önceki sayıyı fersah fersah geçecek.. geçmeli.. (buna mecburuz, elimiz mahkûm), aslında hem çok ciddi ve profesyonel, hem de okul panosu hazırlar gibi amatör ve şen şakrak bir ruh hâli'yle çalışıyoruz.. giriştiğimiz iş çok yorucu ve pek eşi benzeri de yok.. ve fakat sizler tarafından yoğun bir ilgiyle karşılanmak,

tüm yorgunluğumuzu alıyor, unutturuyor..

ÖKÜZ dergisi de, tıpkı bazı mizah dergileri gibi edilgen okuyucu profiline asla tahammül edemiyor.. anlatan kadar anlayanın da, algılayanın da, gösteren kadar, gösterilenin de, görünin de, karşılıklı bir değer ifade ettiğini

düşünüyor.. ÖKÜZ dergisi, her türlü okur üretimine, sahura kadar açık.. (cumartesi, pazar nöbetçi)

ÖKÜZ'de çalışmak ve ÖKÜZ okur olmak arasında kıldan ince, kılıçtan

keskin bir çizgi var.. ve bu çizgi, zamanla, ÖKÜZ'e okur olanların ÖKÜZ'de çalışmak gibi bir konuma gelmeleri biçiminde gelişebilecek.

çoğu kimse kroke halde olduğu için henüz pek farkedemiyor belki ama ÖKÜZ dergisi, kültür-sanat hayatımızda yeni bir beyaz sayfa (!)lar

açıyor!.. ve fakat biz sizin bacınız, biz sizin ablanız, biz sizin babanız, biz sizin amcanız değiliz.. (biz siz'in biz'iniz)

konusacak çok şeyimiz var.. fakat dergi, bitmeyi bekliyor.. telaşımız, bir tenhalığa denk düşene kadar, telefon tellerine, faks aletine, mektup nesnesine ve tüm iletişim şeylerine eziyeti bir borç biliniz..

ilk merhaba yazımız gecikmiş ve savruk olarak böyle oldu, ne yapalım.. haftaya görüşmek üzere.. şikayetlerinizi bize, memnuniyetlerinizi dost ve düşmanlarınıza bildiriniz.. sepet sepet unutma, sakın bizi yumurtlayın..

met - üst

Bayrampaşa için sat-kurtul

AKIL almaz fırlarlar, adam öldürme ve yaralama olayları, ele geçen kesici, delici, ateşli silahlarla kamuoyunun gündeminden bir türlü düşmeyen Bayrampaşa Cezaevi'yle basılamayan Adalet Bakanlığı, tarihi bir kararla satılma çıkardı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı Avni Bilgin, en kısa sürede bedel tespiti için yapılacak bir ihale, 4 bin mahkûm barındıran, 1500 personelle 1200 askerin görev yaptığı 35 yıllık cezaevi için,

"Basılamadık, satıyoruz" dedi. Bilgin, satış nedenini şöyle açıkladı: "Cezaevi geniş bir alana yayılmış vaziyette. Kurulduğunda çevresinde tek bir bina yoktu. Şimdi kentin tam içinde kaldı. Yoldan gelip geçen içeri silah, uyuşturucu gibi her şeyi atıyor. Koca alanın çevresini gece gündüz jandarmayla sarmamız. Çevredeki binalar istihlak etmeye kalksak buna Türkiye'nin bütçesi yetmez. Kısacası bu cezaevinin güvenliğini tam

anlamıyla sağlayamayız." Bilgin, 50 dönümlük bu alanın, alan kişilerce ne şekilde değerlendirilebileceği şeklindeki soruyu, "Kocaman bir mahalle büyüklüğünde. Bir hastane kurulabilir, üniversite kurulabilir, hatta bu alana talip olan kişi kent dışında modern bir cezaevi inşa ettiği takdirde takas yoluna gidilebilir" diye yanıtladı.

Ali DAGLAR - Şakir ŞAD / İSTANBUL

Bayrampaşa'yı sat-kurtul!

Eee tabii, yolda görülen şüpheli (!) silah çekilip vurulursa cezaevine ne gerek kalır.. Nasılsa, "yap-işlet-devret", "kap-rüşvet-geberit", "vur-kurtul" hukuku işliyor bu ülkede...

Doğu'dan toprak satalım

MANİSA - Yeni Demokrasi Hareketi eski Genel Başkanı

Cem Boyner, Türkiye'nin dış borçlarının ödenmesi için Güneydoğu'da arazi satılmasını önererek, "Topraklarımızı götürecek halleri yok ya" dedi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi İşletme Kulübü üyeleri ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ndeki 400 öğrenciye konferans veren Boyner, Güneydoğu'da yabancı sermayeye satılacak arazilerden 150 milyar dolar gelir sağlanabileceğini öne sürdü. Boyner, "Böylece Türkiye dış borçlarını öder, düzlüğe çıkar" dedi. Mehmed Hakkı ÖZBAYIR

Yeni Dünya Düzeni ayağıyla, Kapitalizmi (O kaşarlanmış kevaşeyi) allayıp pullayıp yeni bir umutmuş gibi, tekrardan bize kalamaya çalışan Cem Boyner, "Doğu'dan toprak satıp, dış borçlarımızı ödeyelim" demiş... Ohhooo!... Ayakta uyuyorsun be Cem!..

Biz hanidir Doğu'dan toprak satar dururuz da bi türlü dış borçlarımızı kapatamayız, bilmez misin?..

Shell tesisleri'nden mobil'e, Incirlik üssünden Çekiç Güç'e kadar kimlere ne topraklar verdik, olmadı işte..

Madımak Oteli açılıyor

Sivas - Aralarında Aziz Nesin'in de bulunduğu çok sayıda ozan ve sanatçıyı misafir ettiği sırada 2 Temmuz 1993'te 37 kişinin diri diri yakıldığı Sivas'taki Madımak Oteli, hazırlanırken yeniden hizmete açılacak. Madımak Oteli'nin yine aynı isimle hizmet vereceği belirtiliyor. Mal sahibi Murtaza Öğütçü, müze yapılmak kaydıyla oteli satabileceğini söyledi. (aa)

Madımak Oteli'nin mal sahibi, müze yapılmak kaydıyla oteli satabileceğini söylemiş...

Peki; Kültür Bakanı Agah Oktay Güner, Madımak Oteli'nde hangi müze açılırsa katkıda bulunur acaba?.

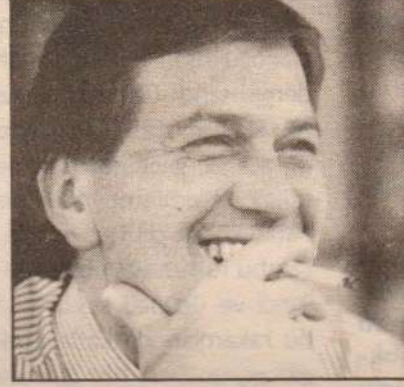
İşte seçenekler:

- * 2 Temmuz, İbret Mibret Müzesi
- * Sivas Belediyesi İtfaiye Müzesi...
- * Cumhuriyet Dönemi, Kışkırtma ve Kışkırtma Eserleri Müzesi...

gece deste

yirmialtı mart doksan pazartesi
karaca tiyatro'da vedat günyol'a saygı gecesi
koruma polisim ismail'le gidiyoruz saatinden erken
ismail gölgem gibi eli tetikte
çişim gelse onunki de gelmek zorunda
karaca tiyatro benim için bir başka macera
grup oyuncularını ilk prömiyer ve civciv
ve çok ciddi komik adam muammer karaca
ilk öyküm yayınlanmış yeni ufuklar'da
arkası gelmiş ikinci üçüncü öykü
yazar sayıyorum civciv'in haberi var
kimsenin haberi yok
ilk kez profesyonel oyuncuyum
civciv'in haberi var annemin haberi yok
gereksizce erken geldik bu kez karaca tiyatro'ya
koruma polisimle ondokuz yıl sonra
kimsenin haberi yok
tiyatronun altına bir mahzen bar açılmış
viski içiyorum orada
koruma polisi ismail coca-cola
atilla birkiye geliyor tiyatroya çıkıyoruz
hayret vedat günyol kravattı
hiç kravattı görmediğim için vedat bey'i
özellikle boyunbağı takmıyorum bugün hıyar gibi
sıkılarak belirtiyorum vedat bey'e durumu
o da üzgün

hiç takmam kız kardeşim ısrar etti taktım bugün diyor
karaca tiyatro'yu dolaşıyorum deli gibi
salon eski salon kulis değişmiş biraz
sofitadaki sigara içilmez odalarımız yok
belediye kafasına göre onarmış işte
zeliha'yla ilk karşılaştığımız kapının yerinde
bir maun kapı
zeliha oğul'a hamile
fakir civciv'e aşık
bu kapı o kapı işte
mengü ertel'i görüyorum
müfettiş'in afişini anımsıyorum
izleyenler arasında naim tirali
necdet zemizoğlu tanıştıramadan öldü bizi
ondan söz ederek tanışıyoruz tirali'yle
civciv öldü
muammer karaca öldü
kimse ölmüyor aslında
demirtaş ceyhun konuşuyor
yazarlar sendikası'nın haftalık raporunu okur gibi
orhan duru sorular soruyor vedat günyol'a
günyol yanıtıyor yarın ölsem gam yemem gülüşüyle
sıra bana geliyor
çıkıp anlatıyorum
nedim gürsel selim ileri engin ardıc
onbeş yaşımızda yazarlığımızı ilan edip
vedat günyol'dan bir bir icazet alışımları
ünye'de bana akordeon dersi veren
berber yusuf'un oğlu kör olgun ağbi
olgunca izleyenler arasında

kör gözüyle hukuk fakültesini bitirmiş
akordeonda la paloma çalar gibi
gerektiğinden fazla boyut kazanıyor
bu yirmialtı mart gecesi
ömürümün sonuna mı geldim nedir
bu kadar rastlantı bir araya gelmez ki

bu bir cemaat midir
mehmet başaran konuşuyor
uzakta bir köyün yaşlı ermiş şair sesi
afşar timuçin alıyor sözü gayet feylesof
candan sabuncu her nedense sunucu
iki de bir koparıyor filmi
o sahneye çıkınca bir tiyatrodaysız
duygusu yayılıyor ortalığa
deniz türkalı yunanistan'da
bir feminist toplantısına katıldığı için
bulunamıyor aramızda
bu da nedense belirtiliyor orda

demir özlü'nün duygu yüklü uzun mesajı geliyor
yurt dışından
mesajdan hemen anlaşılıyor
epeydir buralardan uzakta kaldığı
giderek artıyor koruma polisi ismail'in edebiyat bilgisi
selim ileri niye yok bu akşam burda
vedat günyol güler yüzlü ciddiliğiyle manitu gibi ortada
edebiyatımızın cumhurbaşkanı vedat günyol
bin yaşa.

FERHAN ŞENSOY

Biz toplum olarak sevgiden öte sevi sözcüklerinin önemini kavrayabilecek miyiz?

İçtenlikle belirtiyim ki, benim hiç umudum yok.
Sevgiden öte sevi sözcüklerini hayatımıza sokama-
dık bir türlü. Ne acı...

Yapılan bir araştırmaya göre, sevgiden öte sevi
sözcüklerinin önemini kavrama sıralamasında dün-
ya 172.'siyiz. Bir de HABİTAT'a bel bağlıyoruz. Ku-
sura bakmayın, ama gülerler adama.

Bu arada sık karşılaştığım bir eleştiriye de cevap
vermek isterim. Aslında eleştiri değil, neredeyse
suçlama. Üslubum tutarlılıktan ve ciddiyetten
uzakmış da, acaba yerimi mi şaşırışım da... Hem
o kadar araştırma sonucunu nasıl buluyordum, hangi
araştırmayı kim yapmış... Araştırmalara
ulaşmak da bir araştırmacılık ruhu ister. Dünyada
duvarlar yıkıldı ama bizler, kütüphane kapılarında
hayali duvarlar yaratmayı sürdürüyoruz. Sanki aş-
madığımız duvarlar var, içeriye giremiyoruz, araş-
tıramıyoruz... Kütüphaneye gidenlerimizin bir bölü-
mü de güzel kütüphane memurelerinin hatırına
oraya gidiyor ya, neyse...

Bakin, bir sorunumuz da "neyse..." deyip geç-
mek. Ben bu kez "neyse" demeyeyim de, konuyla
ilgili bir anımı nakledeyim: Amerika'daki televizyon
sistemi ilginç. Eğer evinizde kablolu kutusu varsa,
telefon ediyorsunuz, bazı kanalların yayını bir sa-
atliğine, iki saatliğine bağlatıyorsunuz. Sanırım
tahmin ettiniz, bu sistem daha çok porno yayınlar
için kullanılıyor. Lafı uzatmayayım, yıllar önce
Amerika'dayız. Bir akşam Türk arkadaşlarımızla

oturuyoruz. Birisi "Hadi, porno bağlatalım" dedi.
Bir tek ben gönülsüz kaldım, diğer arkadaşların
hepsi çok heveslendi. Sesimi çıkarmadım tabii ki.
Arkadaşlarımızdan biri arka odadan telefon etti,
salona dönüp "Tamam, yeni film dokuzda baş-
lıyormuş" demesine kalmadı ki, diğer bir arkada-
ş yerinden fırladı: "Onu bırak da oğlum, telefona
çıkan karı mıydı lan?" Surat ifadesi gayet ciddi,
eliyle de çirkin bir hareket yapıyor... Nasıl bir şeb-
vetse, nasıl bir hayalgücüyse artık...

Konuyu dağıttık sanmayın. Biz toplum olarak
porno film bağlatmak için telefon ettiğimizde tele-
fona çıkanın cinsiyetini merak ediyoruz, kütüphane
çalışanlarının cinsel cazibesi yoksa kitaplarla ilişki
kurmuyoruz, araştırmacı insanlara iftira atıyoruz ve
ondan sonra da soruyoruz: Sevgiden öte sevi söz-
cüklerinin önemini kavramada niçin dünya 172.'si-
yiz? Çocuk duyarlılığı başka şey, ilkokulda böyle so-
rulara ne güzel cevap verirdik: Sen sorasın diye...

Şimdi, sevgiden öte sevi sözcüklerini cinsellikten
soyutlanmış bir çerçevede ele aldığımızı zanneden-
ler çıkacaktır. Hiç de öyle değil. Daha dün kadar
baskı rejimiyle yönetilen ve ekonomisi de bizden
hallice olmayan Portekiz'de bir bilimadamı, Prof Fi-
gueres, on evli çiftle cinsel isteği artıran bir ilaç ve-
riyor. On çift de sevgiden öte sevi sözcükleriyle
dokunmuş bir şiir. Yalnız, şiirin, dönem koşulları
içinde yeni bir soluk, özgün bir çalışma düzlemine
yerleştirilmesi gerektiğini ayrıca belirtmek gerek.
Bir ay sonra yirmi çiftle ayrı ayrı görüşüyor Prof Fi-
gueres. Sonuç: Sevgiden öte sevi sözcükleriyle
dokunmuş şiir, ilahtan çok daha etkili çıkıyor, cin-
sel yaşama yepyeni renkler katıyor.

Burada "renk" kavramının altını çizmek isterim.
Niçin siyah-beyaz filmlere takılıp kaldığımızı şimdi
daha iyi anlıyorsunuz sanırım. Ne renklerin cüm-
büşünü yakalamayı öğrenebildik, ne de siyahla be-
yaz arasında gri tonlar bulunduğunu.

Bizde bir âdet vardır; festival programı olsun,
kutlama programı olsun, toplu sünnet programı ol-
sun, program yazmayı pek severiz. Konuşmacıların
adı yazılır, şarkıcı-türkücülerin adı yazılır, halk
oyunları denir, giderek azalmakla birlikte "Kara-
göz ve kukla gösterisi" denir, en sona da eklenir:
Sürprizler... Her seferinde bir umut gidersiniz,
sürprizler bölümünde sevgiden öte sevi sözcükle-
riyle karşılaşacağınızı umarsınız. Bir düşününüz var-
dır; üç-beş sözcük yepyeni bir iklimi girileceğini
düşlersiniz, güzel insanların güzelleşen yüzlerini
çizmeye çalışırsınız, yürek atışlarınızın yumuşacık
fırçasıyla. Konuşmacıları alkışlar, şarkılara eşlik
eder, halk oyunları coşarsınız. Öyle ya, progra-
ma göre az sonra sürprizler bölümü başlayacaktır
ve sevgiden öte... Oysa, yalnızca acı sürprizlerle
karşılaşırsınız. Acı sürprizler, ne acı...

Her yazı gelip gelip acıya dayanıyor, biz de her
yazıyı bir fıkrayla tadlandırmaya çalışıyoruz. İyisi
mi yine bir fıkrayla bitirelim:

Küçük Ercan'ın babası ve bir arkadaşı, yüksek
bir tepeden aşağıdaki ovayı seyrediyorlarmış.
Küçük Ercan'ın babası, eliyle ovayı göstermiş:

- Burası çok verimli bir ova, bire elli verir.

- Aman birader, yandık desene. Daha geçenler-
de kaynanamı buraya gömmüştük...

Güzellikleri yeşerten, bire elli veren sevgiden
öte sevi sözcüğü ovalarını keşfetmek için daha ne
bekliyoruz.

**Sosyolok
EĞEVİT**

LEB-İ DERYA SAYIN

SERE SERPE

sayıklamalar

Hukuk,kantin,aşk ve tartışma -Yeni edebiyat,tiyatro,İngiliz filolojisi- Şölen sanat-Edebiyat dergisi Akşit Göktürk, Ergin Güneç, Kamran Şipal, Gürol Sözen, Metin Sözen.

Edebiyat metinleri ,şiir okuma meraklıları -oradoben de varım ."Güneş-Martı-Adam ve parmaklar" Şölen dergisinde "Toglio" öyküm. Aşk ve Mito- loji - Gürkol Aylan "Galeri" sanat dergisini çıkarıyor. Tanju Cılızoğlu 13 dergisinin başında Ergin Sander, Anıl Meriçelli-Ülkü Tamer, Yılmaz Pütün - (Yılmaz Güney)

Cemal Hoşgör "DURUM" dergisini yönetiyor. Seçilmiş Hikayeler Pazar Postası ikinci yeniye yüyüyor, Muzaffer Erdost'la. Varlık kendi çizgisinde.

Benim öykülerimi yayınlamıyor, Pazar Postası ve Varlık. Çetin Göçmen'in "Öyküm Yeditepede" yayınlıyor. "Epikinin domuz ağılı" halâ çok seviyorum. Arnavutköydeki evde iki sandık içinde duruyorlardı. Şimdi bir yerlerde galiba.

Edebiyat Fakültesinde, bir edebiyat matinesinde son öykümü şiddetle okumuştum ve alkışlanmıştım. Hani Behçet hoca'nın "Atılır bozuk paralar gibi alkış", ne olursa olsun alkış ve kendimi beğeniyorum. Sonra Tahsin Yücel bir öyküsünü okuyor. Ve Matine sonu Gürkal Aylan. Kendisi Çakın Eray (Piyanis Şantör) ve ben Haydarpaşa 4H'tan arkadaşız. Beni O'Neill'in, Altın oyununda başrolle davet ediyor. Kaptan Bantlet. Olacak iş değil. Kabul ediyorum. Atif Kaptan rejisör. İlk provada bana bıçakla dişlerimi karıştırarak oynamamı öğütüyor. Ve ikinci provaya gelmiyor. Ben Yale Drama okulunun bir kitabını elime geçirmişim ve Henry Zeiger'in "5 gün" oyununu İngilizceden Türkçeye çeviriyorum.

Bu oyunda Yale Drama okulunda okuyan Engin Cezzar, Mavi Sutayı oynamış. Bir Edebiyat matinesi hazırlıyoruz. Mollaferahi Sokakta bir Özdemir Afas var küçük yeraltı matbaasında dünyanın en güzel bıyıklı, zarif, en kibar en yardımcı insanı. Ben Yeşilköydeki evi bırakıp Çağaloğlu'ndaki Balıkesir Talebe Yurduna atmışım kapağı. Çünkü babam beni hukuk'a yazdırırken şehirden uzakta, yani tehlikelerden uzakta örnek bir öğrenci hayatı düşlemişti. Yürümedi. Ben Hukuk'ta dersleri 15 gün sonra sevdim. 5 gün. Yurtta erkekler koğuşu herkes aş. Hayri Duman şiir yazıyor hukuk öğrencisi.

**"Saksıda çiçek
Ömrü saksıda geçecek
İstese köklerinden Macera
belki de incinecek"**

Orhan Oruk, A.Remiz Orhan Asena'nın "Korku" oyununda oynamış. Ben 5 günü anlatırken gizli gizli gırgır geçiyorlar. Dekor yok. Bir merdiven dağ yerine geçiyor. Pasifist bir oyun. İki orda savaşıyor. Yaralı bir asker sarı esiri cephe gerisindeki esir kampına götürecektir. 5 günlük bir macera.

Sevgilim felsefe de okuyor. İlk aşk. Gizli aşk. Beyazıt Marmara Pastahanesi'nde sevgililer çay içip oturuyorlar, ders çalışıyorlar gibi görünüyorlar. Süleyman Turan'la sevgilisi hep orada iki beyaz çiçek gibi temiz ve güzel. Biz sevgilimle merdivende ve Beyazıt Kulesi merdivenlerinde gizlice korkarak öpüşüp sevişiyoruz.

(Haftaya yine Kurtiz'lenek de Tuncel'lenek)

Tuncel Kurtiz

Derya Sayın

ŞİİR: ORHAN VELİ

ARTİZLER KAVEİ

"Parçala Behçet" BEHÇET NACAR

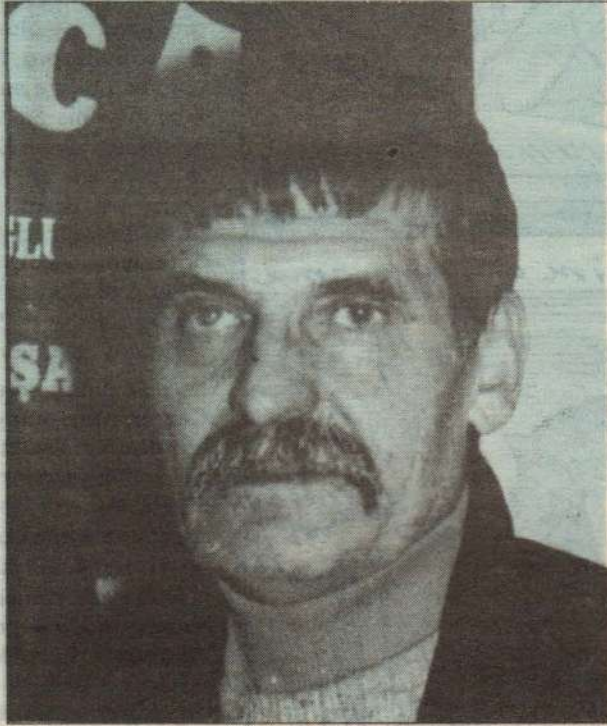
Gazeteci Erol Dernek Sokak'taki Atlas Apartmanı'nın bodrum katında, duvarlarında film afişlerinin, aksesuarların, Danyal Topatan'lı, Arap Celal'li fotoğrafların bulunduğu yazıhaneye girdiğimde sinemayla içiçe buldum Behçet Nacar'ı. Avantür filmlerin hızlı kavgacı, kendi firmasını kurduktan sonra, film çekme ve işletmeciliğin dışında teknik malzeme kiralamasıyla da uğraşılıyor. "Firmanın 100 kilovata kadar ışıkları, minibüsü, 3-4 tane 35'lik kamerası var. Şaryoymuş, silahmış, polis elbisesiymiş, kostümmüş, yani film için gerekli olan aksesuarları kiraya veriyoruz."

1934'te İstanbul, Sultanahmet'te doğmuş Behçet Nacar. "Sultanahmet Erkek Sanat Enstitüsü'nü dökümcü olarak bitirdim. İstanbul'un çeşitli fabrikalarında dökümcü olarak çalıştıktan sonra şoförlüğe atıldım. 1964 senesinde de şoförlük yaparken, tesadüf sonucu figüran olarak sinemaya girdim. 10-15 filmde figüranlık yaptım. Sonra ufak ufak ilerleme kaydettim, kavgacı olarak. Bu arada kötü adam, yani jö-nün karşısında ikinci adam olarak oynamaya başladım. 1972'de de ilk başrol filmimi yaptım. İsmi Parçala Behçet'ti. Ondan sonra Behçet serileri devam etti."

Parçala Behçet filmi dönemin hızlı avantür filmlerindendir. İsmi mahalle aralarında kavgacı eden çocukların, gençlerin sloganı olur uzunca bir süre. Film Anadolu'da da çok iyi iş yapar. "Tabii bir iz bıraktı o film. Ne yapardı bizim jö-nlerimiz, bir tek yumruk atardı; baltayı alıp karşısındaki adamın kafasına vurmazdı, usturayla suratını kesmezdi, feci şekilde dövmezdi. Bu filmde biz bunların hepsini yaptık. Çok sert bir jöndüm o filmde. Onun büyük etkisi oldu ve Parçala diye isim yaptı." Fakat nedense o film birçok insanın kafasında erotik film çağrışımı yaptı. Bu, isminden mi, yoksa seks furyasıyla aynı döneme denk gelmesinden mi kaynaklanıyordu?

"Avantür filmdi o, erotik filmle hiç-bir alakası yok. Tabii o zaman bir kadının göğüslerinin gözükmesi büyük bir hadise, o filmde, farzet kadının göğsü gözüktüğü zaman millet ayağa kalktı. Bugün o film kupkuru bir film olur fakat avantür olarak çok hızlıydı. Ben erotik-seks filmlerinin hiçbirinde oynamadım. Benim yaptığım filmler bellidir. Benim bildiğim seks filmi,

seks başlar seks biter. Yoksa bugün görüyoruz, bütün jön arkadaşlarımızın filmlerinde de sevişme sahneleri var. Benim yaptığım avantür filmlerin içinde de, normal olarak sevişme sahneleri var ama bu filmlerin hiçbirisi erotik bir film değil. Hepsinin günahını bize mi yıktılar artık, bilemiyorum. Biz o dönemlerde bir Kadıhan çektik. Kene, Ölüm Savaşçısı, Hıdır gibi filmler çektik. Hıdır Antalya Film Festivali'ne katıldı. Benim o gün çektiğim filmlerin hepsi televizyonlarda oynadı. Seks filmi olsa oynamaz."

Bir oğlu ve iki torunu vardır. Son yıllarda torunu için filmler yapıyordu, Afacan serisi... Maliyetler çok yükselmiştir, yeni film yapmak çok zordur. Yeşilçam'da artık yeni oyuncu yetişmiyor, dahası teknik eleman yetişmiyordu. "Esasında sinema filmleri durmaz. Televizyonlar desteklese, iyi para varsa gösterim hakkı olarak, bu

"Ben hayatta ne pavyon bilirim, ne gazino bilirim. Gitmem öyle yerlere."

piyasa olduğu gibi çalışacak, bütün arkadaşlar da ekmek yiyecek. Yeni oyuncu yetişmiyor zaten, bir de stüdyodaki arkadaşlar, laboratuvarlar yok oluyor. Stüdyodaki, laboratuvardaki arkadaşların hepsi 50-60 yaşında. Senkroncu, montajcı, ses mühendisi yetişmiyor.

Stüdyolar kapanıyor. Bir Lale Stüdyosu kaldı, bir de Yaşam Film'in kurduğu bir stüdyo var, onlarda da yeni elemanlar yok. Yarın sinema tekrar iyi bir duruma geldiğinde, negatifi yıkatmak için eleman arayacağız."

Peki Yeşilçam niye bu hale geldi? "Amerikan filmleri mahvetti Türkiye'yi. Bütün pazarı elde aldı. Pazar olmayınca yeni nesil Türk filmini görmezse, Türk filmine nasıl alışacak? Alışamaz ki! Maliyetler de çok yüksek. Film çeken arkadaşlarımız yok değil. Şimdi onlara film gözüyle bakmıyor büyükler. 15 milyarlık film çekersen Türk filmi çekiliyor deniyor."

Hızlı avantürlerin sert jö-nü, filmlerinde en çok araba parçalayan oyuncudur. Elin-den geliyordu, eski arabaları alır, gösterişli bir araba şekline sokar. Dışı güzel, içi hurda... "Canımızı ortaya koyarak bir şeyler yapmaya çalışıyorduk. Kobra diye bir film çektik. Yangın sahnelerinde, arabaların kenarlarına bali süreriz. Fünnyeleri, barutları gömdük. Bombalar patlayacak ben de aralarından geçeceğim. Bir tanesi o kadar yakınımda patladı ki, ben ateşin arasında kaldım, ellerim falan yandı. Bir keresinde de yere patlayıcıları gömdük. Ben geçtikten sonra patlayacak-tı, erken patladı. Göğsümden alev topunu hissettim, tutuştum. Sahilde çekiyoruz, ben bir sağa bir sola koşuyorum. Panikten denize atlamak aklıma gelmiyor. Cüneyt'le bir kavgı sahnesindeyiz, Malkoçoğlu'nu çekiyoruz, orda hastanelik oldum. Zindancı'yı oynuyordum, arkaüstü düş-tüm. Samanların arasında bir taş varmış, ona çarptım. Gözü-mü açtım, hastanedeyim. 4-5 gün bir sarsıntı geçirdim."

İlk başrolünden bu yana 40-50 filmi vardır Behçet Nacar'ın. Yıllardır Arap Celal'den, Kazım Kartal'a kadar birçok oyuncunun uğrak yeri olan Atlas Apartmanı'ndaki bürosunda arkadaşlarına, sinema öğrencilerine yardımcı olmaya çalışıyor. "Okuldan talebeler gelir bana. Onlara lamba, kamera, malzeme veririm. Yardımcı olurum, onlar da yetişsin. Uğraşıyorlar, didiniyorlar, bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. Seviniorum."

Eskiden 12 matinesini hiç kaçırmazken, aşağı yukarı 10 senedir sinemaya gitmiyordu. Her sabah 7'de gelir bürosuna, akşam 5 oldu mu kapatır, doğru eve gider. "Ben hayatta ne pavyon bilirim, ne gazino bilirim. Gitmem öyle yerlere."

Yeşilçam'dan kopmak zordur. Çektiği filmlerde birçok eski oyuncuya, eski arkadaşlarına rol vermeye, onlara yardımcı olmaya çalışır.

"Biz Yeşilçam sayesinde bugüne geldik, çok memnunuz. Aksini söylesek nankörlük etmiş oluruz. İş varken iyi de olmayınca mı kötü?"

Söyleşimiz bitmiş, fotoğraf çekme fas-lındaydık, pencerede iki tinerici çocuk belir-di. Camı tıklatan tinerici çocuklar elleriyle sakal işareti yaparak "Behçet Baba, hani bize..." diyerek para istiyorlar. Behçet Nacar ikisine de para veriyor. Çocuklar "Sa-ğol, baba" diyerek uzaklaşıyorlar.

sizoid yazılar

Gürcan TURECİ

anafikir: hayatta kayda değer hiçbir şey yoktur

iyifikir: yaşayarak bunun böyle olduğunu nlamak lazımdır.

Adam yatak odasında üstüne rahat birşeyler giyiyordu. karısı, mutfakla oturma odasındaki yemek masası arasında her gün yaşanan monoton gidiş gelişlerini sürdürüyordu, akşam yeme-ği zıkkımlanılınsın deyu.

Erkek çocuk eline aldığı gazeteyi rulo haline getirmiş, televizyon izlemekte olan kız kardeşinin kafasına kafasına vuruyordu. Kız kardeşi rulo haline getirilmiş gazeteyle kafasına vurulmasından hoşlanmıyordu. Monoton gidiş gelişlerini sürdürmekte olan annesine giderek, erkek kardeşinin, rulo haline getirilmiş gazeteyle kafasına kafasına vurduğunu söyledi. Anne dehşet içinde kaldı... Kendini bu derece çaresiz hissedeceği bir olayla karşı karşıya kalmamıştı; kocasıyla başba-şa, hatta alt alta ve üst üste kalmak zorunda olduğu ilk geceyi saymazsa. Bir an Avrupa İnsan Hakları Komisyo-nu'na başvuruda bulunup, oğlunun, ru-lo haline getirilmiş gazeteyle, kızının kafasına kafasına vurduğunu anlatmak istedi. Fakat bu konu uluslararası boyut kazanıp birden diplomatik trafiğin yoğunlaşmasına, komisyon incelemelerine ve hatta Hürriyet gazetesinin man-şetine "Dünyaya rezil olduk!.." başlı-ğı atmasına neden olabileceğinden vaz-geçti ve yalnızca kocasına açmaya ka-rar verdi.

Anne kocasına dedi ki "Oğlun, ru-lo haline getirilmiş gazeteyle, kızının kafasına kafasına vuruyor..." dedi. yemek masasına, zıkkımlanmaya genel hazırlığını tamamlamış olarak oturan adam oğluna döndü ve dedi ki "Rulo haline getirilmiş gazeteyle kız kardeşinin kafasına kafasına vurma!" dedi. Oğlu dedi ki "Niye?" diye sordu. Adam dedi ki "Rulo haline getirilmiş gazeteyle kız kardeşinin kafasına kafasına vurursan kız kardeşin salak olur." dedi. Oğlu dedi ki "Kız kardeşim sürekli televizyon izleyerek salaklaşmasın diye rulo haline getirdiğim gazeteyle kafasına kafasına vuruyorum." dedi. Adam dedi ki "Salak salak konuşmayın, masaya oturun!" şeklinde buyurdu.

Oturuldu. Yemekler yendi. Televizyon izlendi. Çocuklar yattı. Adam ve karısı biraz boş muhabbetten sonra yattı.

Gecenin sabaha doğru uygun adım yollandığı saatlerde, rulo haline getirilmiş başka bir şeyle, başka birşeyin gö-züne gözüne vuruluyordu.

Kadın bir an Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na başvuruda bulunmayı dü-şündü... Ama ne diyecekti ki... "İnsan insanı s.ker mi?" diyecekti..? He?..

Avrupa İnsan Hakları Komisyo-nu'nu bile salak balak baktırac k ne so-rular vardır.

Mesut Kara

BEŞYOL KUŞÇUSU

Kara Faik, tanıdığı başka kuşları düşünüyordu... Yoktu ööle bişey. O'nun hayatında birinci dereceden bir kuş asla olmamıştı. Köyde, annesigilin, kurusun diye balkona astığı sucukları kaçırın harami kargalar, evin az ilerisindeki üç top ağaca gelip giden siğircak sürüleri... Bunlar işte... Bir keresinde de kırlangıçlar. Ahırın düz duvarına yuva yaparken seyretmişli onları. Ama, isim taktığı, eliyle yem verdiği bir kuşu olmamıştı hiç...

İlk papağanı askerde görmüştü. İzmir'de, çarşı izninde, bir fotoğrafının önünde. Rengarenk ve büyüktü. Bölükten üç asker öölece durup baktılar. Adıyamanlı, kuşa doğru eğilip, **"Yakup, Yakup"** dedi... **"Konuşur bunlar, isimleri Yakup olur."** Adıyamanlı on kez felan **"Yakup"** dedi, kuş konuşmadı... Sonraları, tek başına çarşı iznine çıktığı bir gün, Faik papağana yine gitmişti. Kimsenin görmediğinden emin olduğu sırada, kuşa yaklaşmış sadece bir kez **"Yakup"** demişti... Eğer kuş cevap verseydi, onunla resim çekirip memleketine yollayacaktı...

Sonra Mahir... İstanbul'da... Mahir, konuşan kuş felan değil, düpedüz insandı. Ama, kuş gibi ötüyor, hatta makara çekiyordu. Kara Faik, O'nu İstiklal Caddesi'nin ortasında, adam kılığında, cıvı cıvı öterken görünce çok şaşmıştı. Uzun süre karşısında dikildikten sonra, Mahir, ağzından, dişlerinin arasından, düdük gibi bir şey çıkarıp **"yüzbin lira hemşo"** dedi. **"Ben sana beş dakkada ötmeyi de öğretirim."** Ardından, hem ötüp, hem yürümeye başladı. Arada Faik'le konuşuyordu. **"Alırsan gel benimle, burda duramam şimdi, zabıta geliyo."** Kara Faik, kuş avazlı adamın büyüüne kapılmış peşinden koşuyor; sonraları onlarcasına katılacağı zabıta kovalamacalarının ilkinin yaşarken kendisini sazlıklardan havallanma tedirgin bir üveyik gibi hissediyordu. Beyoğlu'nun bilinmez sokaklarına daldılar. Mahir'le Kara Faik önde zabıta arkada koşuştular. Mahir, kuş dilinde zabıtaya sövdü, zabıta **"Sensin, sensin o dediğinden"** diye bağırıp söyleneni anlamış gibi dellendi... Sonunda kuş avazlı adam, şişman zabıtayı Tophane'nin merdivenli sokaklarında ordan yokuşlara sürüp, şişirerek ekti.

Mahir, nefesnefese yıkıldığı merdiven başında, her soluk verdiğinde, ağzındaki düdükten süzülen havayla tuhaf sesler çıkarırken, gözucuyla yanındaki kara kuru adama bakıyordu. Faik'in hikayesini hemen çözümüştü... Durduk yere peşine ta-

ATILLA ATALAY DÜŞ KOVALAYAN

kılıp koşan bu herife kanı ısındı. Belliydi işte, yakalıycak bir vapuru, yetişecek bir treni, işi gücü yoktu. Ya dün ya bugün düşmüştü buralara. **"Memleket nere hemşo"** cümlesiyle başlattığı konuşma, Kara Faik'in bildik hikayesiyle sürdü. O günün akşamı Mahir, Faik'i hemşehrilerinin kaldığı bekar odalarına götürdü. Tarlabası'nda; Sivaslılar, Vanlılar, Artvinliler, Doğubeyazıt'tan gelenler... Siboplu çakmakçılar, midye dolmacılar, inşaat ameleleri, tablacılar, mantara, balona tüfek attıranlar... Faik'e idareten döşek bulundu. Çay demlendi, domates ekmek yendi, ölügözü sarı bir ışığın altında muhabbetlerin en koyusu döndü. Biri bağlama çaldı, birbaşkası uzunhava okudu, ısrar üzerine Mahir bülbül ötüşlü kanarya gibi makara çekti.

Hemşehriler, Kara Faik'e **"Hemen tablalı işe girme"** dediler... **"Yol, iz bilmezsin, elinde tablayla kaçamazsın, zabıta tutar ziyan edersin..."** Faik, önden vergi iade zarfı satıp sokaklara ısındı... Sonra, kışa doğru, ayakkabıların altına soğuk almasın diye konulan keçe parçalarını **"Ayaklara soba"** nalarlarıyla sattı. takla atan pilli arabalar (Kara Şimşek), tesbih ipi, şöför terletmeyen koltuk minderleri, bayraklı plaka çıkartması, bi yüzü süngerli cam silme lastiği işlerine girdi... Trenlerde, iki fonksiyonu eksik çok fonksiyonlu çakı sattı. (Tribüsonuyla yıldız tornavidası eksik olan bu çakılardan epey alan olmuştü.)

Zaman, işporta işi telmaşa bir saatten hızla akıp geçti. Kara Faik, üç beş para bulunca daha az kişinin yattığı bir odadan döşek tuttu. Yirmibir tane Cumhuriyet Altını biriktirdi, marangoza seyyar pilav arabası ismarlayıp, kapora verdi. O günlere denk düşen kurban bayramında, yıllar sonra, kendisine ilk arka çıkan adamın, Mahir Abi'sinin elini öpmeye gidecekti. İki fonksiyonu eksik çok fonksiyonlu çakılardan birini, hediyeyle yaldızlı kağıda sarıp cebine koydu...

"Asmış kendini" dediler. Son zamanlarında keyifsizmiş zaten... Bir iki **"cik"** dediği oluyormuş ama, hiç ööle makara felan çekmiyomuş. Cumartesiymiş, savcı gelinceye kadar dokunmamışlar, altı yedi saat öölece kalmış ipte... **"Bööle yaşamaktansa"** demiş... **"Maddi durumumuz hep kısıt"** demiş. İkinci köprünün arka ayağının ordaki bayırlara ev yapmak istemişmiş. Cebinden kazınmamış **"kazı kazan"** çıkmış, cesa-

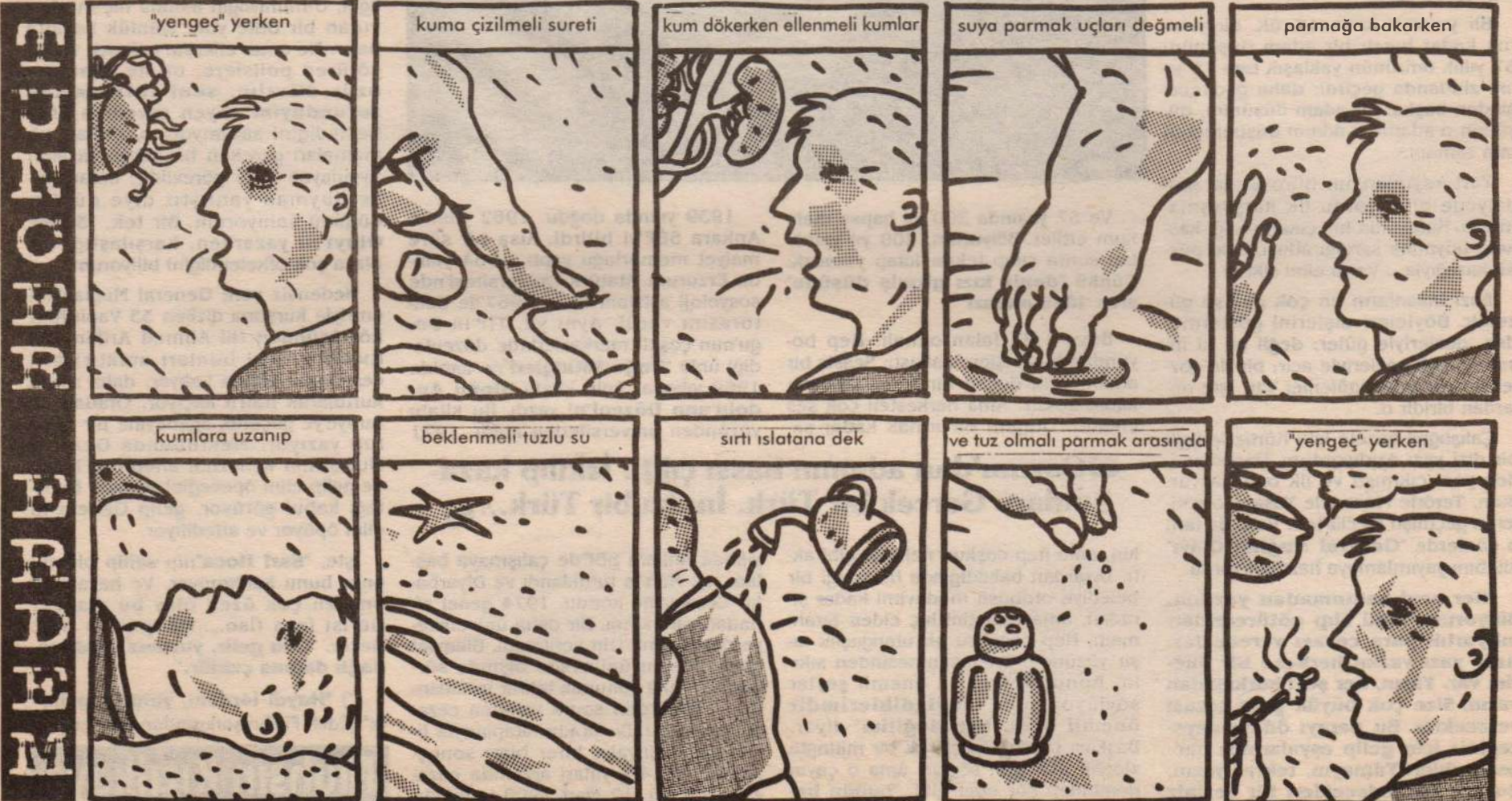
ret edip kazıyamamışlar. İlkten kimseler ağlamamış... Şaşkınlıktanmış... Ama sonra...

Mahir'in ölümü Kara Faik'e fena vurdu... Dönüşünde, pek sık duyduğu **"Simit satan geçinirsin"** lafının, felekle arası iyi kavatlar tarafından uydurulduğunu düşündü... Mahir'in köydeki ailesine gönderilen paraya, üç altın kattığı için, pilav arabasını sonbahara doğru usulca iteledi. Marangozdaki kaporanın üstüne bi bardak su içti. O gece, yorganların altında görünmeyen bir kuyuya atladı... Rüyasında hiç bir şey görmedi.

Pilav arabası gelinceye kadar, yine parça seyyarlığa devam edecekti Faik. Yol kavşaklarında, yavaşlayan trafikte, arabalara lokma takımları, çeşit çeşit tornavidalarla dolu alet çantaları sattı bir süre. Sonra, seyyar satıcılara mal veren **"Çilli"** adındaki toptancı, piyasaya kuş sürmeye başladı... Kuşları nerden buldu, nasıl tuttu, bilen yoktu. **"Firari bunlar"** deniliyordu. **"Afrika'dan mal getiren şilepten mi kaçmışlar, bunları taşıyan tren mi devrilmiş"**... Rivayet muhtelifti. Kısa zamanda, İstanbul'un tüm kavşakları **"komple iki milyona"** papağan kafesi sallayan seyyarlarla doldu.

Kara Faik, sekiz gündür **"satlık kuşuyla"** Beşyol Kavşağına mevzilenmişti. Durup, tanıdığı başka kuşları düşünüyör, içini tarifsiz kederler kaplıyordu. Kuş da, O da konuşmuyorlar, gelip geçen arabalara bakarak çekirdek yiyorlardı. Dün, ilk kez kuşu eline almıştı Faik. **"Arabaların kaldırdığı tozdan grileşti, rengi soldu hayvanın"** diye düşünüp musluğun altında yıkamıştı. Sonra da **"sersemledi hayvan, ya üşüyüp ölürse"** korkusuna kapılarak kournunda berbere götürmüştü. 20000 liraya kuşa sıcak fön çekirtmişti. Berber **"Yakup lan, Yakup"** diyerek kuşu makinayla kuruturken, Faik kuş için dua etmiş, çıkarken de berbere **"Bunun ismi Yakup değil, Mahir."** demeyi ihmal etmemişti.

Kara Faik, çalan kornayla ayılıp, kırmızı ışıktaki bekleyen arabayı gördü. Sürücü **"en son kaç veriyosun hayvanı"** diye bağırırdı... Faik, hiç düşünmeden **"Satlık diil hocam"** dedi. **"Şahsi kuşum, hava alsın diye çıkardım... İsmi Mahir'dir..."** Sarı yanar yanmaz araba kayboldu. Faik, nasıl olduğunu anlayamadan, durduk yere nüfusuna geçirdiği bu **"fonksiyonsuz"** kuşa bakarak, **"Azat buzat beni cennet kapısında gözet"** tekerlemesini hatırlamaya çalışıyordu... Kuş, kafasını kaldırıp, **"Yakup, lan Yakup"** dedi. Ya da Faik'e ööle geldi... Sonra, beraberce kuruyemişçiye gidip elli liralık japon çekirdeği aldılar.

CİNS İSİMLER

"Allez venez Milord"
İSMAİL BEŞİKÇİ

"Nene gerek be adam
Neyine gerek senin karıştırmak
Eşkiya künyelerini"

Celil Ezdinşer

Son otuz yılda, Türkiye Cumhuriyeti hapishanelerinde, onun için bir yak tak hep boş bırakıldı.

İlk defa 1976 yılında, Komal Yayınları'ndan çıkan küçücük bir kitabın, "Bilim Yöntemi"nin kapağında rastladım adına. Sonradan en az gerçek adı kadar meşhur olan "Sarı Hoca" lakabını, Ömer Polat'ın ona atfettiği bir romanının içinde gördüm ve böyle başladı benim için hikâye. Adına rastladığım günden tam onbeş yıl sonra, 1991 yılının soğuk bir kış gününde Ankara'da gördüm yüzünü. Hapishaneden yeni çıkmıştı, yeni bir hapisliğe hazırlanıyordu.

1960'lı yıllarda, Bitlişte askerlik yaparken tanıştı Kürtlerle. "Sarı Hoca" lakabını, 1960'ların sonunda "Doğu Anadolu'nun Düzeni"ni yazmak için bölgeyi karış karış dolaşırken köylüler taktı ona. Lakabı, adı gibi yapıştı; adı gibi çok yakıştı ona. Aradan otuz ko ca yıl geçti, 'ı'nın üzerindeki şapka hep orada kaldı.

Bir yumruk kadar küçük, bir yumruk kadar hınçlı bir adam düşünün; 57 yıllık ömrünün yaklaşık tam 15 yılını zindanda geçirdi, daha geçireceğinden başka. Bir adam düşünün, düşünün o adamı, o adamı düşünmenin tam zamanı.

Yurt Yayınları'nın bürosunda sandalyede oturuyordu ilk karşılaşmamızda. Kafasında hiç çıkarmadığı kasketi, boynuna sardığı atkısı, eski püskü kazağıyla... Varıp elini sıktım.

Bazı insanların en çok gülüşü güzeldir. Böyleleri dişlerini göstermeden, gözleriyle güler; değil mi ki insan en çok gözleriyle acır; bir de gözleriyle çok güzel gülenler var. İşte onlardan biridir o.

Çalıştığım gazete için Kürtlerle ilgili bir dizi yazı azırlıyordum. Hapishaneden yeni çıkmıştı ve ilk ona başvurdum. Terörle Mücadele Yasası, o günlerde geçmişti Meclis'ten. Ve o da tam o günlerde "General Muğlalı Olayı" kitabını yayımlamaya hazırlanıyordu.

"Her şeyi sakınmadan yazdım. Biliyorum, beni alıp götürcekler; milyarlık para cezası verecekler. Ama yazı yazan herkese bir önerim var. Yazın, her şeyi korkmadan yazın. Size çok büyük para cezası verecekler. Bu parayı ödeyemeyeceğiniz için gelip eşyalarınızı haczedecekler. Yılmayın, tekrar yazın. Bu kez haczedecekleri bir şeyiniz

kalmayacağı için donunuzu isteyecekler. Çıkarın, verin donunuzu; sonra çırılçıplak atın kendinizi sokaklara, bağırın. Ey ahali, para cezası ödeyemediğim için donumu alıp götürdüler, deyin. Rezil olan siz olmayacaksınız."

Ve 57 yaşında 200 yıl hapse mahkum ettiler. Biliyorum, 200 yıl yattıktan sonra çıkıp tekrar kitap yazacak. Çünkü "deniz kızı girmiş düşünce" artık "iflah olmaz!"

Boyü 1.67 falan olmalı. Hep boyundan büyü işlere kalkıştı. Sessiz bir adam; yeni doğan bir serçe yavrusu kadar sessiz. Ama herkesten çok ses çıkardı. Durgun bir ırmak kadar sa-

“Çorum'dan adamın hassı çıktı. İskilip kazasından. Gerçek bir Türk. İnatçı bir Türk...”

kin, ama hep coşkun nehirler gibi aktı. Dışardan bakıldığında herhangi bir belediye otobüsü müdavimi kadar sıradan, ama asaletini hiç elden bırakmadı. Hep çocuksu bir utangaçlık taşıyor yüzünde, önemsenmesinden sıkılır. Konuşurken çok önemli şeyler söylüyor, ama "söylediklerimdir önemli olan, ben değilim" diyor. Başkası bunları kalabalık bir mitingte slogan atar gibi söyler, ama o çayın deminden söz eder gibi, "bugün ha-

va çok soğuk, kendime bir kazak alayım" der gibi diyor.

İsmail Beşikçi, en çok konuşurken güzelleşiyor.

Kitapları hep paketli kaldı. Bu yaşına kadar kolilerden çıkarmadı onları. Götürülürken, her defasında kitaplarıyla birlikte götürüldü. Sanık sandalyesinde, hemen yanında, kimselerin görmediği kocaman bir sandalye hep kitaplarına ayrıldı. Müthiş savunmalar yaptı, ama çoğu kez kitaplarını yakılmaktan kurtaramadı. Onu yakamadılar, insan yakmak yasaktı; ama düşünceleri yakıldı. Düşünce bu, arsız bir ota benzer, küllerinden doğunca sahibine tutsaklık kaldı.

Çorum'dan adamın hassı çıktı. İskilip kazasından. Gerçek bir Türk. İnatçı bir Türk... Cihana bedel olanlarından değil, birlikte yaşadığı halkın varlığına tahammül edecek ve onların üstüne bilimsel araştırma yapacak kadar namuslu bilimadamı bir Türk...

tekrar tutuklandı. Dört ay dışarda kaldı. Mart 1991 tarihinde yeniden tutuklandı. O gün bugün hapishanededir. Kesinleşmiş 200 yıl cezası var. İlk kitabının yayınlandığı 1967 yılından bugüne 29 yıl geçti, bu süre içinde 20'ye yakın kitap yazdı ve bu sürenin 19 yılını hapishanede geçirdi.

Rahat bıraksalardı onu, Ankara'nın hayhuyundan, kirli havasından, kira derdinden kurtulup, gidip İskilip'e yerleşecekti. Orada sadece yazacaktı. Otomobili hiç olmamıştı. Eşi emekliydi. Sadece kitaplarının geliriyle yaşıyordu. Kitapları yasaklandıkça, geliri artıyordu. Sigara, içki içmez. Hiçbir gece toplantısında kimse ona rastlamamıştı. Hiç yemek seçmezdi, bütün yemekler onun için güzeldi. Taşın üzerinde yatma şikayeti etmezdi. Başka türlü bu kadar yıl mapusluğa dayanabilir mi? Eşi diyor ki: "Hapishanedeysen, dışardan sadece kitap ister."

Karnı acıkınca kitap isteyen tek çocuk...

Buluşmadan önce telefon etmiştim. Konuşma birkaç saniye sürdü. Meğer telefonla konuşmayı sevmemiş. Gerekçesini sordum, ancak "Sarı Hoca" böyle bir cevap verebilirdi: "Telefonun öbür ucu karanlık. Konuştuğun insanı göremiyorsun. Bir şey söylediğinde nasıl algılıyor, bilmiyorsun."

Mahkemelerde savunma yaparken, yargıçların gözünün içine baka baka bu kadar dobra dobra konuşması bundan olsa gerek. Belki de bundandır müstear adlara duyduğu kızgınlık. Bir şeyi sen söylüyorsan, onu senin söylediğin bilinmeli. Belki de onun söylediklerini söyleyip de müstear ad kullanmayan tek yazar...

Peki hiç mi kızmaz bu adam, hiç mi öfkelenmez. Bütün o yumuşaklığın, o munisliğin altında hiç mi dışa vuran bir öfke yok. Günlük hayatta hayır. Ne onun ellerine kelepçe vurup götürülen polisler, ne de "Hocam, özür dilerim, seni tutuklamak zorundayım" diyen savcılara öfke beslediğini sanmıyorum. Onlar, olmaları gereken bir takım yasalari uygulayan birer görevlidir; onlara öfke duymak yanıltır diye düşündüğünü sanıyorum. Bir tek, "33'ler Olayı"ni yazarken, karşılaştığı bir olaya çok öfkelenildiğini biliyorum.

Nedensiz yere General Muğlalı'nın emriyle kurşuna dizilen 33 Vanlı Kürt köylüsünden (ki Ahmed Arif'in "33 kurşun" şiiri bunları anlatır) biri cesetlerin altında kalıyor, daha sonra kurtularak İran'a kaçıyor. Oradan da Suriye'ye geçerek ağabeyine bir mektup yazıyor. Mektubunda General Muğlalı'nın kendisini affetmesi halinde gelip elini öpeceğini yazıyor. Bu isteği kabul görüyor, gelip General'in elini öpüyor ve affediliyor.

İşte, "Sarı Hoca"nın sahip olduğu onur bunu kaldırmıyor. Ve hayatında onu en çok üzen olay bu olaydır. Gerisi fasa fiso... Mahpusluk mu? Geçer. "Gün gelir, yurtsuz yurduna, dağlı dağına çekilir."

(*) "Haydi lordum, yanıma geliniz" (Edith Piaf'ın şarkısından bir dize...)

Muhsin Kızılkaya

TADIMLIK LÜTFÜ OFLAZ

Okumaz yazar!

Anlaşılan medya yöneticilerinde okur yazar olma şartı aranmıyor; çünkü kimi medya yöneticisi **okumaz yazar!**

Espri falan yapmıyorum, sadece bunu beleleyecek bir anıma giriş yapıyorum.

Malumunuz olduğu üzere, ülkemizde Jaguar denince akla Zeynep Özal'ın Jaguar'ı ile sendikacı Şemsi Denizler'in Jaguar'ı gelir.

O zamanlar başbakan olan Turgut Özal'ın kızı Zeynep Özal'a, ünlü bir galerici tarafından bir Jaguar otomobilin adeta hediye edildiğini ortaya çıkartan Güneş gazetesi ekibinin içindeydim.

Türk-İş Genel Sekreteri Şemsi Denizler'in gizlice Jaguar otomobil aldığını ortaya çıkartan ise bendim.

Haber bomba gibi patlamış, yazılı-sözlü basında bunu nasıl ortaya çıkarttığıma dair söylüşler birbirini kovalamıştı.

Bu arada kendileriyle hiç tanışmadığım iki muhabir arkadaş, bu haberim nedeniyle beni, Muammer Yaşar Bostancı Ödülü'ne aday gösteren bir mektup yazmışlar ödül jürisine...

O tarihte ödül jürisinin başkanı Sabah gazetesi başyazarı Güngör Mengi, sekreteri de şu anda Yeni Yüzyıl gazetesinin genel yayın müdürü Okay Gönensin... Ayrıca ödül jürisinde pek çok medya ileri geleni de var.

Derken bir gün Muammer Yaşar Bostancı Ödülü sonuçları açıklandı. Fakat o da ne!

Şemsi Denizler'in Jaguar'ı haberi ödül almış ama, ödülün sahibi olarak açıklananlar, hani jüriye mektup yazıp beni ödüle aday gösteren o iki muhabir arkadaş...

Benim gibi birçok dostum da bu haberi okuduklarında gözlerine inanamamış olmalı ki, gün boyu "Yahu sana ait bir haberle başkaları nasıl ödül alır" türü yakınmalarla telefonumu aşındırıp durdular.

Ancak sonunda anlaşıldı ki bu yanlışlık şöyle olmuş.

Ödül jürisi sekreteri Okay Gönensin, beni ödüle aday gösteren o iki muhabir arkadaşın mektubunu doğru dürüst okumadan, sanki bu haber onlarınmış gibi jüriye sunmuş.

Herhalde jüri de kendisine sunulanı doğru dürüst okumamış olmalı ki, bu yanlışlığın farkına varamamış.

Gerçi ödül sonuçlarının açıklanmasından sonra bu yanlışlık kısmen de olsa düzeltildi ama, ortaya da şu çıktı.

Demek ki başta Okay Gönensin olmak üzere kimi medya ileri geleni okumaz yazar!

Okumaz olmasalar, bu olayı benim ortaya çıkarttığıma dair kendilerince yapılan haberlerden, kendilerince yazılan yazılardan habersiz olurlar mıydı hiç?

Medyamızı **okumaz yazarlar** yönetirse olaçağı bu...

Artık medya yöneticilerinde okur yazar olma şartı aramanın zamanı gelmedi mi?

İkinci Dünya Savaşı'ndan kaçmak isteyenler için Lizbon limanı Amerika'ya açılan bir kapıydı. Ama, Lizbon'a doğrudan gitme olanağı olmadığından Paris'ten Marsilya'ya ve oradan da, deniz yoluyla Kuzey Afrika kıyılarına ulaşan bir sığınmacı yolunu aşmak gerekiyordu. Bu yolculuğun son durağı olan kentte parası olanlar vize alıp Lizbon'a ulaşıyor diğerleri ise umutlarını yitirmeden bekliyorlardı. Biz de, Hüseyin Avni Cinozoğlu'nun dizeleri arasındaki kaçış yolundan o kente varalım.

uzun ince bir tüneldeyim
tünelin ucu meyhane
ne olur Kazablankaya
gidelim
püromuzu yakalım
hafif eğik fötr şapkamızla

Casablanca filmi sığınmacıların, casusların ve askerlerin cirit attığı bu kentteki bir barda geçer, Barın tabelasında "Rick's Cafe American" yazmaktadır. Casablanca'da Rick Blaine rolünü oynayan Humphrey Bogart'ın filmlerini gösteren sinemaların girişleri önünde şairlerimiz çokça görülürdü. Neden mi? Bu sorunun yanıtını Hilmi Yavuz versin: "Bir de şapkayı şööyle bir arkaya doğru atmak vardı. Bunun için de elin şahadet parmağı kullanılırdı vizyenden yukarı hafifçe itebilmek için... Bu çok cakalı şapka atma eylemini, bizim kuşak biraz Bogart'tan, özellikle de Robert Taylor'dan öğrenmiştir."

Cinozoğlu, Casablanca'ya tünel kazdığı şiirinde fötr şapkayı bir dizeye asmakta haklı ama puro konusunda yanılıyor. Çünkü, Casablanca filminde hemen hemen her erkeğin elinde görülen puro değil sigaradır. Filmin sahnelerinde sigarasını ağızına götüren bir kadın görülmemesinin nedeni, 1942 yılında Hollywood yönetmenlerinin tutuculuğudur. Casablanca'da, başrol oyuncusu Humphrey Bogart'ın yüzünden önce sigarasını görürüz. Rick'in barındaki dumanlar arasında ilerleyen kamera patronun masasına geldiğinde bir el sigarayı kristal kültablasına bıraktıktan sonra garsonun uzattığı çek defterini "O.K. Rick" diye imzalar. Seyirci kendi kendine satranç oynayan Bogart'ın yüzünü ilk kez sigarasını kültablasından alıp du-

HART HARTA KAFİYE

daklarına getirirken görür.

Humphrey Bogart gerçek yaşamında da usta bir satranç oyuncusudur. Ama, kamera ile tanışması satranç öğrenmesinden çok daha eskidir. Reklam işinde çalışan annesi sayesinde bir bebek maması reklamına çıkan Bogart, okumak yerine Birinci Dünya Savaşı'na katılmayı tercih edecektir. Savaş sonrası oynadığı filmlerde başarılı olamayacak ve ne gariptir ki, ününü İkinci Dünya Savaşı sırasında çevrilen Casablanca'ya borçlu olacaktır. Gangster, maceraperest ve hafie rollerinde görülen Bogart, şiirimizde ise kafiye rolü oynar!.. Bu şiir "Bir Ülkü Tamer Şiiri"dir.

sigaralar neredeyse filmde daha çok tartışılır. "Sigaranın Saltanatı"nı yazar Richard Kle-

in'de dumanlar tüm kareleri saran sigaraları "korkak erkeklerin kuşuklarını, ödekliliklerini, bocalamalarını ve iktidarsızlıklarını gözden gizleyen maskeler" diye yorumlar.

Casablanca filmi birbirleriyle yıllar sonra yeniden karşılaşan iki sevgili üstüne kuruludur. Film çekilirken Humphrey Bogart'ın karısı kıskançlık krizleri geçirir. Mayo, filmin kadın oyuncusu Ingrid Bergman ile kocası arasında bir aşk yaşandığına inanıyordu. Oysa Bogart, Lauren Bacall ile evlenebilmek için kendisinden ayrılacak ve Mayo girdiği alkol denizinde boğulacaktır.

Sinemanın içi pireyle dolu,
Virgöl kuyruğuyla kaşınır
hart hart
Belki localarda
kedi de vardır,
Hart harta, kafiye
Humphrey Bogart,

Bogart'ın filmde başparmağı ile işaret parmağı arasında tuttuğu sigarayı Annie Leolerc "Humphrey Bogart Sigarası" olarak adlandıracak ve şöyle tanımlayacaktır: "Polisin, gazetecinin, kötü adamın, tetik duran, bir şeyleri önceden sezen birinin içtiği sigara." Casablanca'da içilen

Devlet dairelerindeki üst düzey bürokratların görünce aldıkları ama bir kaç sayfasını okuduktan sonra aradığını bulamamış olmanın hayal kırıklığıyla çöpe attıkları bir kitap vardır: "Tekrar Çal Sam"... Casablanca'nın renkli simalarından biri de, barın bir köşesinde piyano çalan Sam'dir. Nazilerin Paris'e girdikleri gün birbirlerine aşık olan iki sevgili, İlsa ve Rick (Bergman ve Bogart), Sam'in çaldığı şarkılarla yitirdikleri zamana iç geçirirler. Şarkı bittiğinde İlsa şöyle seslenir: "Tekrar Çal Sam"... Ülkemizdeki bürokratların, politikacı-

Sunay AKIN

ların adını yanlış okudukları kitabın yazarı Woody Allen, aynı adı taşıyan filmde Casablanca'yı kendi sinema anlayışına göre yorumlar.

Hart hartın kafiyesine 50'li yılların başında sinema dünyasından komünistleri arındırmak isteyen "American Activities Committies"i protesto etmek için Washington'a giden yıldızların arasında da rastlarız. Alman faşizmine karşı olan Casablanca'da Naziler siyah direniş hareketinin kahramanı Lasalo ise tepeden tırnağa beyaz giymektedir. Siyah zorba beyaz ise özgürlük rolünü üstlenmiştir. Humphrey Bogart, görüldüğü ilk sahnede çeki imzaladıktan sonra satranç tahtasındaki beyaz file dokunur. Biz de, Nâzım Hikmet'in, çağdaş Azerbaycan edebiyatının en güzel örneklerini yansıttığını söylediği Resul Rıza'nın "Ak Fil" adlı şiirini okuyalım:

Rangun'da gördüm
ilk kez onu,
hayvanat bahçesinde.
Süslü demir çubuklu
kafes içinde.
Tek başına bir ak fil,
demir kafes içinde.
Gözleri kara, tırnakları kara,
kendisi ak pak.
İnsana bir bakışı var,
sanki şimdi,
dilleni konuşacak.
Filler içinde akı az bulunur.
Filler içinde tutsağı da
az bulunur.
Ormandan onu
ayırılmışlar geçen yıl.
Yüreği kafes sancısına
dayanmıyor.
Durmadan
hortumunu kaldırıp
bağırıyor.
Gözlerinden yaş akıyor
gürül gürül.
Kafesiz kardeşlerini,
yardıma çağırıyor.
Diyorlar ki filler uzun yaşar.
Ak fil, ak fil...
Ne yapacaksın uzun ömrü,
yerin kafes olacaksın,
yüz yıl?
Ak fil, ak fil.

KOLEKSİYON

Yalnızlığını seven ve onu iyi kullanan bir hayvandır kedi. Yalnızlık bilgisine sahiptir çünkü. Dikkat ettiyseniz, bir bahçede, bir avluda, herhangi bir mekânda, bir arada bile olsalar, sanki bir yönetmen, onları özel olarak yerleştirmişçesine, dağınık bir biçimde ayrı ayrı dururlar. Her birinin kendine ait bir köşesi vardır.

Bir kedinin uykusunu teslim etmesiye çok güçtür.

Şu fotoğraftaki mışıldayan kedilerin, nice denenmiş uykunun ortak rüyasını gördüklerini düşünüyorum. Mutlu, sevgi dolu bir öğle uykusu...

Uykumuzu, çok küçükken teslim ederiz büyüklerimize. Sonra büyürüz. Büyüdükçe korkularımız da büyür. Tedirgin uykularımız çoğalır. Günün birinde âşık olmuşsak, yeniden bir çocuk kadar kayıtsız bırakırız kendimizi bir başkasıyla aynı uykuya...

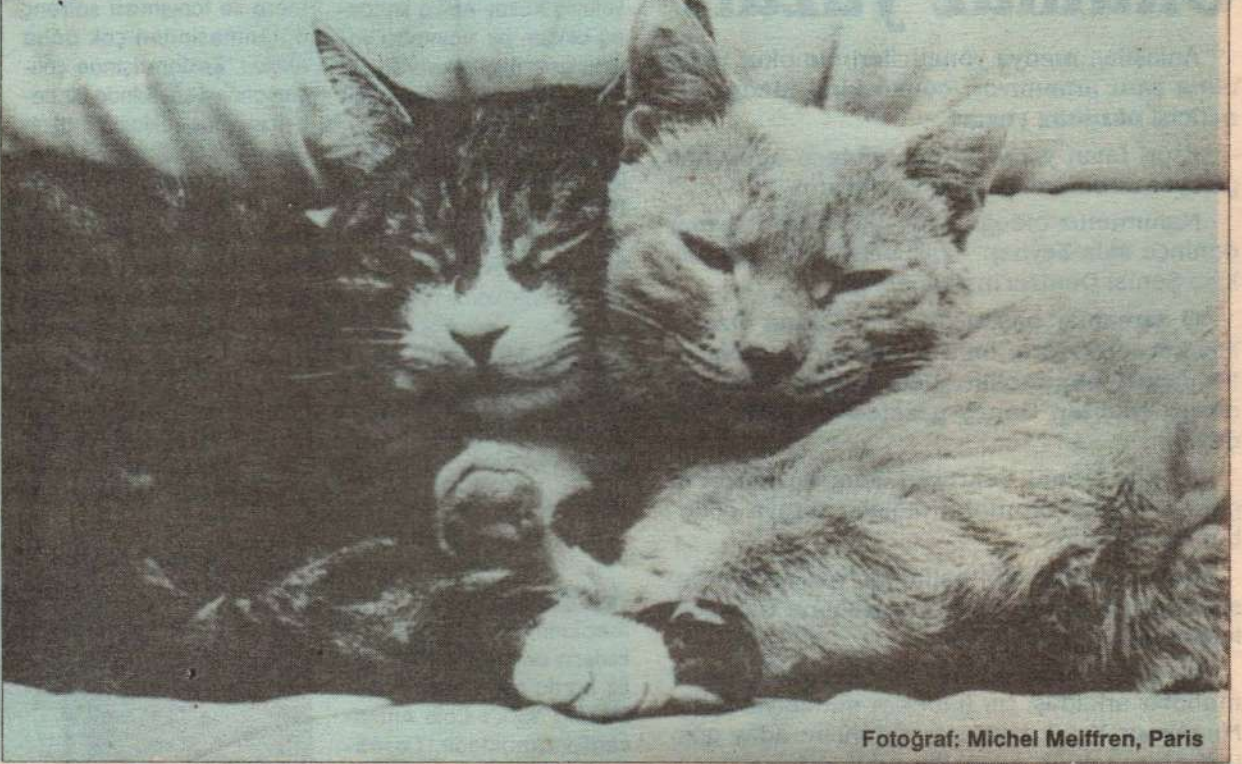
Oysa uykumuzu teslim ettiğimiz omuzlar, bir gün çekilir başımızın altından; esmer ya da sarışın kokusuna gömülüp uyuduğumuz boyunlar, öksüz bırakır bizi; bir kolumuz kopmuş gibi yatarız terk edildiğimiz yatakların içinde. Sonra bir süre, sızlayan gövdemizi başkalarıyla dindiririz. Yanımızdaki yabancı gövdeler, hafif tutar uykumuzu. Tedirgin bakışlarla yaşanan sabahlardan sonra, kimselerle uyumak istemez oluruz artık.

Uykumuzu, bedenimizden daha zor teslim ederiz bir başkasına.

Uyku, güvendir, şefkattir, aşkıtır; rüyada seçiren gövdemizi bir zamanlar şefkatle yatıştıran sevgilinin eli, bir gün, en güzel rüyadan uyandırır bizi.

Brakin, kediciklerimin şu keyifli öğle uykuları sürsün biraz daha.

Uyku

Fotoğraf: Michel Meiffren, Paris

DURDUKLARI YER BELLİ OLMAYANLAR

Oldukça kalabalık bir nüfusa sahiptirler. Hatta dünya nüfusunun çoğunluğunu bunlar oluşturur. Omurgaları olmadığından duruşları belli değildir; oturdukları koltuklara, dirseklerini dayadıkları masalara, içinde yer aldıkları topluluklara göre, düşünceleri, görüşleri, zevkleri, tutumları, kararları değişir. Kasaplar çarşısında kemiksiz tartılırlar. Dün bugün yarın arasında evrimsel bir çizgileri yoktur, anadan doğma reel politikacıdır. Güvenilmezler. Dünyaya ilişkin temel meseleleri olmadığı için, bütün varoluşlarını, günün koşulları, gündeliğin çıkarları belirler. Her seferinde, kolaylıkla görüş, anlayış ve biçim değiştirirler. Amorf-

turlar. Dünyaya ilişkin temel bir duruşları olmadığından yanlarında duramazsınız. Gerektiğinde, onlar sizin yanınızda duruyormuş gibi yapar. Rüzgârgülüne, hava tahmin raporlarına, akıntının yönüne göre yaşarlar. Bundan gocunmazlar, rahatsız olmazlar, vicdanları esnektir, utanma duyguları, hafızaları gibi zayıftır; temel değerleri yoktur çünkü. Moda eğilimleri, moda deyimleri, günün genelgeçer havasını en iyi onlar bilirler. Ruhun borsacıdır, ama hiç riske girmezler. Her değişimden sonra ayakta kalabilenlerdir; her yerde, her defasında, her yeni iktidar, birçok insanı silkeleyip bir kenara atarken, nedense bunlarla çalışılabileceğini anlar. Her çeşit sistemin civatası, her çeşit yapılanmanın harcıdır-

lar. Çok kullanılırlar, hiç aşınmazlar; dünya onlara değmez, yanlarından geçer gider; ihtilaller, darbeler, işkenceler, ölümler, yıkımlar, bozgunlar, sürgünler yanlarından geçer gider.

Aslında, sonuçta herkes bunların ne mal olduğunu bilir. Saygı duymaz, güvenmezler belki, ama çalışmak için gene de bunları tercih ederler. Dünyanın dilini onlar konuşuyorlardır çünkü. Bundan daha güvenilir bir referans ne olabilir?

DEPLASMANDAKİ KADINLAR

Talihsiz kadınlardır. Beraber oldukları erkekler tarafından aslında erkek niyetine kullanılırlar. Ama bu gerçeği her iki taraf da bilmek istemez. Bir erkek ve bir kadından oluştuğu için de, bu ilişki, dışarıdan bakıldığında, "heteroseksüel" bir ilişki sanılır. Bu tür kadınlara, argoda, "ayakta işeyen kadınlar", denir. Salt, fiziksel olarak bir erkeğe benzerlik değildir söz konusu olan; yalnızca bu kadarla yapılan bir tanımlama, haksız, kolay ve kaba bir yaklaşım olurdu; oysa bunlar, hayatlarındaki duruşlarında, tutumlarında, var oluşla-

rında, bakışlarında, ruhlarında, yaydıkları enerjide bir erkeklik taşırlar. Bu tür sanal kadınlar, böylelikle beraber oldukları erkekleri, diğer erkeklerin kollarına düşmekten kurtarırlar. Yalancı cankurtarırlar. Beraber oldukları erkeklerin kendilerini "heteroseksüel" sanmalarına yardımcı olurlar. Ayarı bozulmuş aynadırlar. Maşallah kaç gibidirler.

Deplasmanda oynar, deplasmanda kazanırlar; hiç kaybetmezler, çünkü baştan kaybetmişlerdir.

GENÇLİKLE DİRSEK TEMASI

Birçok beden ve ruhen yaşlı yazar ve şair, çeşitli beyanatlarında gençlikle dirsek temasını hiçbir zaman yitirmemiş olduklarını dile getirerek bununla övünürler. Ya da bazı ahbabları, bunları yere göğe övmek maksadıyla kaleme aldıkları bazı geniş alınlıklı yazılarda, onları, gençliği tanıyan; sorunlarını anlayan; yönelimlerini,

eğilimlerini bilen mümtaz kişiler olarak sunar. Oysa bir de işin öte yanı vardır ki, -aslında her zaman önemli olan, işin öte yanındır zaten-, bu kişilerin çektiikleri resimlerde yanlarında, yörelerinde, eteklerinde duran gençler, aslında genç olmayıp yalnızca genç doğumludurlar. Bütün bu hazin yanılgının sebebiyse, sadece onların doğum tarihidir. Kafaca ve ruhça akrandırlar aslında. Yaşlı olanlardan yana akrandırlar. Yaşlı doğmuş, yaşlı görmüş, yaşlı hissetmiş bir yığın erken devrilmiş delikanlı, usta bellediklerinin yanında durarak, şeyh-mürîd ilişkisinin bulanık sularında kavuk sırası beklemektedir yalnızca. İçinde yaşadıkları zaman, çırakların değil, ustalarının zamanıdır. Bu buruşuk dirseklerin temasından da yeni tarihler çıkmaz elbet. Ustalarına sahte bir ikinci gençlik yaşatma uğruna kendi geleceklemini yitirirler yalnızca.

Sahici ustalar bir yerlerde belgelerini gürültüsüzce sunar; kendi tarihini, kendi serüvenini yaşamaya kararlı çıraklar da, bu ustalardan alacaklarını alırlar zaten, asıl ustalar böyle akrandırlar kendinden sonrakilerle.

BAŞKA BİR DİL BAŞKA BİR YAŞAM

Bir zorunlu konukluktan benimkisi. Çocukluğum ve gençliğim sokaklarına yoksulluk, çocuk gülüşü, çocuk küfürü, kuş gürültüsü ve insan sıcaklığının bulaştığı bir mahallede geçti. Her şey başka bir dilde yaşıyordu. Farkındaydım, ama önemli değildi. Doğallık vardı çünkü. Bir şeyi doğal kabul ettiniz mi öfke, garez, haset, çatışma, şüphe, aşağılık kompleksi ya da üstünlük duygusu gezinmez ortalıkta. Güler oynarsınız, güler geçersiniz.

Ekmeği fırıncıdan ha 'ekmek' diye istemişsin, ha 'nan' diye; yoğurda 'mast', bibere 'isot', suya 'av', başa 'ser', kadına 'jinik' demişsin, ne fark eder? Anlaşıyorduk ya, birbirimizi anlıyorduk ya!

Sokağımın çocukları ekşiye 'eşki', hırsıza 'hırhız', sokağa 'zुकak' dediklerinde güldüğüm olurdu, ama ben ve benim gibi diğer yabancılar da bırakın Kürtçe herhangi bir kelimayı doğru dürüst söylemeyi, gırtlaktan gelen Diyarbakır şivesiyle konuşmayı bile beceremezdik.

Görev yaptığım Doğu yörelerinde halkın büyük bir kısmı menenjit hastalığına 'menencik', apandiste 'apandez' derdi. Dili kullanamamakta işi daha ileriye götürönlere de rastladım. Örneğin bir gün muayenesini bitirip reçetesini yazmaya başladığım orta yaşlı bir kadın utana sıkıla, "kocasının g.tünde 'mansur' olduğunu, mümkünse onun için de bir ilaç yazıp, yazamayacağımı" sordu. Tam olarak neyi kastettiğini anlayamadığım için tarif etmesini istediğim-

de işaret parmağının yarısını göstererek "böyle bir şey işte" dedi. Geç de olsa kavradım. Kadının 'basur' demek istiyordu. Bu kadarı da olmaz; sinirim bozuldu, gülmeye başladım. Bir de şu takılmıştı aklıma; bu kadının 'Mansur' adında biriyle karşılaştığında ne düşünürdü acaba? Gel de gülme!

Başka bir gün ise geleneksel kıyafetleri içinde yaşlı bir kadın paçavralara sardığı ve neredeyse ölmek üzere olan, gözleri yarı aralık, burnları sivrilemiş, kolları ve bacakları ince birer değneğe dönmüş ve acılarını fark edemeyecek denli mecalsiz iki bebeğiyle çıkıp geldiğinde, o anda odada bulunan hasta bir kadın, "Vah, vah, vah! Niye daha önce getirmedi bunları? Baksana, aynı fabrika çocuklarına benze-mişler" diye çıkışmıştı yaşlı kadına. Çocukları muayene edip gerekli tedaviyi düzenledikten sonra hâlâ kendi kendine söylenmekte olan kadına dayanamayıp, "fabrika çocuğu"nun ne olduğunu sorduğumda, gayet rahat bir şekilde cevaplamıştı: "Hani televizyonda her gün gösteriyorlar ya!" Biraz düşününce çıkardım. O günlerde televizyonlarda Afrika'daki yoksulluk, açlık ve çaresizlik gündemdeydi. Bu kadıncağız Afrika yerine fabrika diyordu.

Buna benzer bir sürü dil yanlışlığıyla karşılaştığımda hep gülüp geçtim; hiç üzerinde düşünmedim. Sonra an geldi geçmişteki baskı, isyan sancısı ve ateşi öğrendim. "Vatandaş, Türkçe konuş!" kampanyalarını okudum. 80

öncesinde Diyarbakır'ın boyasız-badanasız evlerinin duvarlarında, içinde X, Q, W harfleri bulunan Kürtçe kelimeleri, cümleleri hatırladım. Koskoca bir halkın diline zincir vurulduğunun ve, yabancı bir dili kullanırken ne denli zorlandığının, ne denli gülünesi hatalar yaptığının farkına vardım.

Bu herkes için geçerli elbette. Urfalısı da, Edirnelisi de AIDS'e 'addas' deyip çıkıyordu. İstanbul'da birçok Karadenizli, Orta Anadolu-lu, Trakyalı hasta 'Vakıf Gureba Hastanesi'ne 'Vakıf Kurabiye Hastanesi' diyordu. İyi giyimli ve entelektüel bazı hasta yakınları 'hemotok-rit' adı verilen kan tahlilini 'hemokrat' diye telâffuz ediyorlardı. (Tibbin babası sayılan Hipokrat'ı da yarım yamalak duymuş, bu kendine güvenli kişiler hemotokritle Hipokrat'ı çiftleştirip melez bir kelime, 'hemokrat'ı yaratmayı başarmışlardı.)

Semra Özal! Başbakan eşi olarak katıldığı Londra'daki bir toplantıda yaptığı konuşmada "law maker" (kanun yapıcı) diyeceğine, yanlış telâffuz edip "love maker" (aşk yapıcı) dediğinde Leydi Diana nasıl da kıkır kıkır gülmeye başlamıştı hemen oracıkta. Dil bu, başbakan karısı takmaz ki!

İnsan kendi diliyle coşkusunu, ağdını, sevincini, isyanını anlatamazsa, şiirini okuyamazsa, türküsünü söyleyemezse yabancı bir dile de yabancı olur elbet.

Bir halkın dilini dağlamak, o halkın tarihini yağmalamaktır.

Başka bir dil, başka bir yaşamdır. Ve herkes kendi dilinde büyütür kendini.

Er-türk Yöndem "Perde Arkası" programında; -Düşman komşularımız'a-"ayağınızı denk alın yoksa haritalar değişir" deyip komşu ülke topraklarını sınırlarımız içinde gösteren bir harita yayınlandı...

Mehmetçik TV'ci Er-türk, Türk dış politikasının bu güne kadar çok pasif olduğunu ve bu yorumları mutlaka birisinin yapması gerektiğini söyledikten sonra "Türk halkı gücünü gösterecek" diye haykırdı...

Helal şana Er-türk!.. Teknolojinin nimetlerinden pek de güzel yararlanmışsın... Bilgisayarın başına geçip iki "tık tık" bi "şık şık" yeni Türkiye haritasını çıkarırken herkesi dumura uğrattı... Ah aah!.. Bu imkanlar Hitler'in elinde olucaktı, bi de yanı başında senin gibi bir civan gazeteci...

Ah ah!.. Hayali bile güzel...

Er-türk tuşa bi basıyo, ekranda faşizm sonrası muhtemel Avrupa haritası... Heryer Almanya... Hitler mest oluyo tabi... Er-türk gururlu... Hitler; "Tüm Dünya Alman Irkının Gücünü Görecek" diye haykırıyor, Er-türk'e sarılarak...

Ah aah!.. Yanlış zaman yanlış insan be Er-türk!.. Yazık!..

Ayağınızı denk alın

TRT ekranlarından düşman komşularımıza tokat gibi uyarı

İç politikadaki istikrarsızlıktan faydalanmak isteyen kötü niyetli komşularımıza karşı, başarılı yapımcı Ertürk Yöndem'in hazırladığı program şamar gibi patladı. Yöndem, büyük bir ilgiyle izlenen programda "Böyle bir haritayı kabul eder misiniz?" dedi.

► Önceki gece TRT-1'de yayınlanan Perde Arkası programında, Türkiye'nin barışçı tavrını istismar eden komşularımızı suçlayan Ertürk Yöndem "aklınızı başınıza alın, yoksa haritalar değişir" diye uyardı.

► Komşu ülke topraklarını sınırlarımız içinde gösteren bir de haritanın yayınlandığı programdan sonra Son Havadis'i telefon yağmuruna tutan okuyucularımız, programın yeniden yayınlanmasını istediler. ■ 7. Sayfada

anti medya test

1. Milliyet'in zeki köşe yazarı Doğan Heper, gündemle ilgili yazısında şöyle yazıyor: "Bu kargaşa arasında Refah da iktidara hazırlanıyor. Nereden anladım?" Nereden anlamış?

a) "ANAP ile DYP'nin birbirini böyle yemesinden anlaşıl-mayacak gibi değil."

b) "Necmettin Erbakan'ın sözlerinden. Hükümeti kurma görevini tekrar istiyor."

c) "Nermin Erbakan'ın sözünden. 'Başbakan eşi olmaya hazırım.' diyor."

2. Kanal D'nin basında yer alan ilanlarında yazdığına

göre, "Basının ve televizyonun deneyimli gazetecisi Güneri Civaoglu, Ana Haber Bülteni'nde yer alan yorumlarıyla" ne yapıyor?

- a) Gündemi belirliyor.
- b) Gündemi irdeliyor.
- c) Gündemi inceliyor.

3. Milliyet Gazetesi bir grup bahriyeli mehmetçikten gelen istek üzerine TV-magazin sayfasında ne yaptı?

a) Bahriyelileri anlatan bir dizinin tekrar yayınlanması için kampanya açtı.

b) Sempatik sunucu Ceren Erginsoy'un bir fotoğrafını tekrar yayınladı.

c) Askerlerle ilgili dizi ve filmleri özel bir köşede duyurmaya başladı.

4. TRT 1'de yayınlanan ve soruların cevap, cevapların soru olduğu Riziko isimli ya-

rışma programında "Kız kimdir?" cevabının sorusu neydi?

- a) Kadın olmayan bayandır.
- b) Annenin kendi cinsiyetinden çocuğudur.
- c) Anasına bakılıp da alınamandır.

5. Serdar Turgut'un "Ben tipik bir küçük burjuva olduğumdan ... aniden panikle-dim." diye yazmasına ne neden olmuş?

a) Kola kutusu üzerinde gördüğü ve anlamını bilmediği "Fenilalanin içerir." yazısı.

b) Gasetesinde gördüğü, 27 asker ve 104 teröristin öldüğünü yazan çatışma haberi.

c) Markette gördüğü ve tavuğa bir haftada gelen 2. zammı gösteren fiyat etiketi.

Cevaplar: 1.c 2.a 3.b 4.c 5.a

Fikret Bekler

MEDYA METİNLERİ NASIL OKUNUR?

Günümüz Medyasından Türkçeye Çeviren:

Fikret Bekler

Orijinal Metin:

"...Rüşvet ve çürüme nasıl önlenir?"

Ben sizlere, bu kendi halindeki dar köşede konferansın rüşvet nasıl önlenir bölümünü özetlemek istiyorum ve sözü 1 Mayıs olayları sırasında ANAP'lı işadamlarının oteline ttille giden ve ANAP'lı bir başka işadamların özel uçağına bine-rek İstanbul'a dönen İstanbul Valisi'ne getirmek istiyorum. Diğer konuları merak eden okurların TESEV'den Soli Özel'i aramalarını ve konuşmaların yer alacağı kitapçığı istemelerini haber veriyorum..."

Necati Doğru/Sabah Gazetesi/15 Mayıs 1996

Metnin Türkçesi:

"Hazır rüşvet, çürüme gibi ilgi çekici konuları olan bir konferansa gitmişken, sıkımayacak kısımlardan bir iki şey yazayım. İlginizi çekip, konuyu 1 Mayıs'da ANAP'lılarla tatile giden valiye bağlarım. Sabah olarak Tansu Çiller'i tutuyorum ya, alakalı alakasız her fırsatta Mesut'a bırdirmek lazım. 1 Mayıs, işadamları, rüşvet derken Mesut'a bir gol daha... Ulan özel uçakla da ne güzel uçulur bee... Neyse, konferansa çok meraklıysanız arayıp istersiniz yazılan..." F.B.

Eski çamlar itinaıyla bardak yapılır!!!

"Kör ölür badem gözlü olur. Eski çamlar bardak olur. (Bir takım atasözleri)

Hürriyet yazarı Murat Bardakçı, 70 yıl önce vefat eden son padişah Vahideddin'in anıları üzerinde çalışıyormuş. Bu anılar kitap olarak çıkmadan önce de Hürriyet'te dizi olarak yayımlanacakmış.

Murat Bardakçı, bunu Hürriyet'teki sayfasından 12 Mayıs günü; bol ünlü "Birinci Cumhuriyetçilere dev bir hizmet!!" ve "Vahideddin'in hatıraları geliyor!" başlıkları ile duyurdu.

Başlıklardaki ifadelerden bizim anladığımız; bu anıların yayınlanmasıyla Kurtuluş Savaşı ve cumhuriyetin ilanına -ki daha önce saltanatla idare edilişimize göre bu ilk cumhuriyet oluyor- sevgi gösterenler korkmalı. Çünkü Vahideddin'in hatıraları geliyor! Ve anlaşılan bu hatıralar cumhuriyet ve demokrasiden yana olanları rezil edecek. Çünkü galiba bu hatıralardan anlayacağız ki; Mustafa Kemal bir vatan haini, Vahideddin bir vatansever. M.Kemal geri kafalı korkağın teki, Vahideddin çağdaş düşüncelere sahip cesur bir insan...

Vahideddin'in yaşamının son günlerinde kendi kaleme aldığı hatıralarında, vatana yaptığı ihanetlerden bahsetmesini beklemiyoruz. Elbette bu hatıralarda kendini akla-maya çalışacaktır.

çıkaran facialara ve olaylara karşı gerçi kalkan olamadım ise de, paratoner vazifesi gördüm. Ve öyle zannediyordum ki, bütün musibetleri üzerime çektim, kendimi feda ederek vatani kurtarmaya çalıştım...

...ve... sallantıdaydı. Şahsen müstakil bir siyasetim yoktu ama kurtuluşumuz için babam Abdülmecid Han'dan miras aldığım İtilaf Devletleri'ne yakınlık politikasını seçmiştim: İngilizler'in zıddına hareket etmemek ve Fransızlar'la İngilizler'i gücendirmemek şeklinde uyumcu bir siyaseti. Böylelikle, anlaşma olmasa bile, hiç olmazsa husumetlerini, şiddet ve nefretlerini azaltmaya çalışıyordum.

DEV Dizi bakanlar'ın sınav kağıtları (I)

Hükümette görevli iki bakanımızın '68'li yıllarda "Devrim Tarihi" dersi sınav kağıtları arşivimizin tozlu raflarında yer alıyordu... Bu durumda sevgili bakanlarımızdan esir-gemek olmazdı. Söz konusu sınav kağıtlarına baktığımızda dikkatimizi çeken bir özellik hiç not verilmemiş olmasıydı. Yani Devrim Tarihi dersinin hocası olan Halil İnalcık bu kağıtları ya okumamış ya da okumuş ama not vermeye değer nitelikte bulmamıştı... Zaten o dönemde aynı sınıfta bulunan Uygur Kocabaşoğlu bu durumu bir sohbet sırasında "...dersin öğrenciler tarafından pek ciddiye alınmamasına..." ve "...öğrenciler-den çoğunun da birbirinden kopya çekme-sine..." bağlamıştı.

2607 okul numaralı dördüncü sınıf öğrencisi Mehmet Keleş'in sınav kağıdına bir göz atalım.

Sorular: 1. Millî Hakimiyet esasları hangi safhalarda geçerek mutlak manasını kazanmıştır? 2. Atatürkçülüğü kendinize göre tarif ediniz (beş safhaya) 3. Atatürk üzerine hangi kitapları okudunuz?

Cevaplar:

1. Milli mücadele bir bakıma, millet iradesini hakim kılmak isteyen ve Atatürk'ün şahsında temsil edilen fikirle, hakimiyetin sultana ait olduğu ve menşinin ilahi otoriteye dayandığı şeklindeki inancın mücadelesi olmuştur.

Kaynağını teokratik temellerde bulan halife sultana karşı ilk ciddi teşebbüsün Tazminatla başladığını görüyoruz. Padişahın yetkileri bir noktaya kadar kısıtlanmıştı bir belge ile. I.Meşrutiyetle birlikte seçime dayanan parlamentoya birtakım yetkiler verilmişti. Ancak bu tecrübeler kısa sürmüştü. II.Meşrutiyetle padişahın yetkilerinin daha fazla sınırlandırıldığını görüyoruz.

Bütün bu teşebbüsler, padişahın mutlak iradesinin karşısına seçime dayanan ve kaynağını millettten alan bir kuvvetin çıkarılması anlamını taşıyordu.

Milli mücadelede, bir tarafta müttefik devletleri kurmamak (ne anlama geliyor acaba?... ÖH) ve onların şefkat ve himayetlerini sağlamak politikasını güden padişah, diğer tarafta mücadeleyi kendine hayat felsefesi yapan ve milli iradeyi hakim kılmak için çetin bir mücadeleyi zorunlu gören Atatürk yer almıştır. Nitekim Erzurum Kongresi'nin kabul ettiği kararlardan birisi: "İstanbul'daki hükümet dağıldığı takdirde millet topyekün müdafaa hakkını kullanacak ve bunun için geçici bir hükümet teşkil olunacaktır." Görüldüğü gibi burada padişahın iradesi olmadan hükümet teşkilinden bahsedilmektedir.

Daha sonra 23.IV.1920'de toplanan B.M.M.de hakimiyetin kayıtsız şartsız millete ait olduğu belirtilmiştir. Milli mücadele kazanıldıktan sonra, milli hakimiyeti göğele-yen kurumlar birer birer kaldırılmıştır. En son ve en önemli darbe, saltanat ve halifeliğin kaldırılmasıyla vurulmuştur. 1924 Anayasasına Hakimiyetin kayıtsız şartsız millete ait olduğu esasları bir madde halinde girmiş yasa-ma ve yürütme kuvvetlerinin bu anlayışa göre teşkil olunacağı öngörülmüştür.

2. Atatürkçülük, bence: Türk milletine büyük bir sevgi ve saygı, milletimizi çağdaş uygarlık seviyesine ulaştırmak için yılmayan bir mücadele, laik, devrimci ve cumhuriyetçi bir anlayışın yurt ölçüsünde hakim kılmasıdır.

- 3. a. Tek adam - Şevket Süreyya Aydemir
- b- Anadolu İhtilali - Sabahattin Selek
- c- Atatürk - Lord Kinross
- d- Atatürk'ten Anılar - Prof.Afet İnan
- e- [Atatürk'ü Atatürk'ten öğrenmeme yardım eden Nutuk]

Ömer Hidayet

Her 100 liralık verginin 4.7 lirasını KOÇ ödedi

KOÇ Topluluğu, Türkiye'nin toplam vergi gelirinin yüzde 4.7'sini ödüyor.

Geçen yıl 25.9 trilyon lira vergi ödeyen Koç Topluluğu'nun Hazine'ye katkısı bu yıl yüzde 105 oranında artış gösterdi. Koç Topluluğu, 1995 yılı faaliyetleri ile ilgili olarak Hazine'ye toplam 53.1 trilyon lira aktarıyor.

1995 yılı kazançları üzerinden 11 trilyon lira Kurumlar Vergisi, 6.5 trilyon lira Stopaj Vergisi, 1.7 trilyon lira Fon Payı ve 7.7 trilyon lira Geçici Vergi olmak üzere toplam 27 trilyon lira vergi ve fon tahakkuk ettirilmişti.

1995'te ödenen 4 trilyon lira geçici verginin mahsubundan sonra 1996 yılında Maliye'ye kazanç üzerinden ödenecek vergi ve fon tutarı 23 trilyon lira olacaktı.

Koç'un yamağı aydın Doğan'ın gazetesinde "her 100 liralık verginin 4,7 lirasını Koç ödedi" yazıyor... Peki, her 100 liralık gelirin kaçını Koç yalayıp yutuyor? Bunu da bi deyiverin hele!..

F.B.

"Cennet ve ütopyayı hemen yarın sabah kurmayı umuyorsanız, güçlükleri ve tarihi kavrayamazsınız..... Mücadelenin kendinden haz almanız gerekir."

Yukarıdaki söz, ilk gençlik yıllarını yaşadığı 1920'lerden hayata gözlerini yumduğu 1989 yılına değin yılmadan ve her anından haz alarak mücadele etmiş olan radikal bir entelektüel, Amerikan alternatif gazeteciliğinin en onurlu kalemlerinden biri sayılan **Izzy Stone**'a ait. Bu ödünsüz savaşçı, kızgınlığını ve bilgisini genç kuşaklara paylaşıp, muhalefet ve direniş saflarında onlara ışık tutarak eski ve yeni sol arasında bir köprü oluşturmuştu.

Izzy Stone, yüzyıl başında Ukrayna'da yükselen anti-semitizm dalgasından kaçarak Amerika'ya göç etmiş, Yahudi kökenli bir ailenin oğluydu. Babası, Philadelphia dışında, Quaker cemaatinin yaşadığı küçük bir kasabada kelepirci eşya dükkânı açmıştı. Dükkânın üst katını ev olarak kullanıyorlardı. Babası, üç oğlundan en büyüğü olan **Izzy**'nin de büyüdüğünde ticarete atılacağını umuyordu. Oysa, ticaret yapmak, para kazanmak **Izzy**'yi hiç ilgilendirmiyordu. O, dükkânın üst katındaki oturma odasında yutarcasına "Martin Eden", "Moby Dick" okuyordu. Gazeteci olmaya daha o günlerde karar verdi. Henüz onbeş yaşındayken Progress (İlerleme) adlı bir gazete çıkardı. **Izzy**, Progress'in her şeyiydi... Yazarı, yayımcısı, yöneticisi, dağıtıcısı.. (Yerel bir basımında birkaç yüz adet basılan gazete-yi bisikletiyle dağıtıyor, tren istasyonunda yolculara satıyordu).

O yıllarda Pennsylvania Üniversitesi'ne ülkedeki diğer bütün yüksek okullardakinden çok daha liberal bir atmosfer egemendi. **Izzy** de bu okulda öğrenim gördü ve oraya devam ettiği süre içinde giderek radikalleşti.

Yirmibeş yaşındayken Philadelphia Record gazetesinde çalışıyordu. Ülkenin büyük gazetelerinden birinde başmakale yazan en geç gazeteci-ydi. Daha da önemlisi, Record sayfalarında Amerikan solunun etkin bir kalemi olarak sivrildi. Bir süre sonra, gazetenin patronu David J. Stern, **Izzy**'ye sahibi olduğu bir diğer gazetede, New York Post'da daha önemli bir görev verdi. **Izzy**, Post'un Wall Street'e pek uzak olmayan bürosunda artık Amerikan kapitalizminin kalp atışlarını dinliyordu. Büyük Depresyon Dönemi'nde, Amerikan ekonomik sisteminin temelden değişmesi gerektiği inancıyla sosyalizmi benimsedi.

Franklin D. Roosevelt'in başkanlık yıllarında New Deal programı çerçevesinde hayata geçirilen reform projeleri sol eğilimli aydınlarca coşkuyla destekleniyordu. **Izzy Stone** da bu aydınlardan biriydi. Ancak, reformları desteklemekle beraber eleştirel tavrını da korudu. New Deal, elbette ki sosyalist aydınların düşlerindeki devrim değildi. Fakat, Roosevelt'in başkanlık yılları onların yönetimle diyalog kurabildikleri, ekonomik ve toplumsal değişim önerilerinin yönetimce ciddiye alınarak incelendiği, üzerinde düşünüldüğü bir dönemdi. Amerika'da sol aydınlar hükümet politikalarının biçimlenmesinde bir daha hiç böylesine etkili olamadılar. Ve nihayet, yarım yüzyıl sonra Reagan'ın yeni sağ politikalarıyla New

Habib Turhanlı

Deal reformlarının yoksul kesimlere kazandırdığı haklar büyük ölçüde ortadan kaldırıldı.

1930'ların sonlarında iyimser ve coşkulu Rave yavaş dağılmaya başlamıştı. **Izzy Stone**, Post'daki yazılarında Avrupa'da yaklaşmakta olan faşizm tehlikesi karşısında kayıtsız kalmanın demokrasiye en büyük ihanet olduğunu, İspanya'da cumhuriyetçileri açıkça ve yeterince desteklemeyen yönetimlerin gerçekte kendi sonlarını hazıladıklarını vurguluyor, Alman ve Avusturyalı işçilerin geniş bir anti-faşist cepheye öncülük etmelerini öneriyor, "siperlerde ölmek, toplama kamplarında ölmeye yeğlenmelidir" diyordu.

Izzy Stone, Sovyetler Birliği'nde yürürlükte olanın sosyalizmin mükemmel bir uygulaması olmadığını kabul ediyordu. Moskova davaları sırasında, Post'da Sovyet rejimini eleştirmiş, "Her ağacın arkasında gizlenmiş bir karşı-devrimci gören Bolşeviklerin, her çalılığın arkasında bir komünist gören Amerika'daki aşırı sağcılarla sonuçta aynı tavrı benimsediklerini" yazmıştı. Fakat, bütün bu olup bitenlere karşın yine de Sovyetler Birliği'nin sosyalist karakterini yitirmediğini ve anti-faşist cephede önemli görevler üstlenebileceğini düşünüyordu. Ne ki, 1939 yılında Nazi-Sovyet saldırmazlık paktının imzalanmasıyla şoke oldu. Stalin'i "Moskova'daki Machiavelli" olarak niteledi.

Sol eğilimli birçok aydın emperyalist savaşta taraf olmamak gerektiği gerekçesiyle ülkelerinin savaşa girmesine karşı çıkarken, **Izzy Stone** soruna faşizme karşı mücadele perspektifinden baktı. Biraz da naiflikle, böylesi bir tehlike karşısında işçilerle kapitalistlerin birlikte savaşmaları gerektiğini, bu güçbirliğinin savaş ertesinde endüstriyel demokrasinin kurulmasını sağlayabileceğini, Amerika için asıl çıkış yolunun sosyalizm olduğunu, bu ülkede sosyalizm sözcüğünü yüksek sesle söyleme zamanının geldiğini ileri sürdü. Oysa, bir süre sonra komünist avcıları kapıyı çalacaklardı.

Savaş sonrası Amerika'da **Izzy Stone**'un beklentilerinin tam tersi gerçekleşti. Koyu bir anti-komünizm iç ve dış politikada belirleyici oldu. Sol eğilimli aydınların pek çoğu baskı altında yılgınlığa kapıldılar, saf değiştirdiler. Bazıları bunu salt korkudan dolayı yaptı, bazıları ise menfaat karşılığında. İnancın, aktörenin, karakterin sınıandığı zorlu günlerdi. **Izzy Stone** da izlendi,

sorgulandı, işsiz kaldı... Ama sonunda, onuruyla ayakta da kaldı.

Roosevelt'in ardından başkanlık koltuğuna oturan Truman, 12 Mart 1947 tarihinde Kongre önünde ABD'nin, Türkiye de dahil, birçok ülkeye askeri yardım yapacağını açıkladığında **Izzy Stone**, sol eğilimli PM adlı gazetede şöyle yazmıştı: "Anlaşılan o ki, diktatörler için alışveriş hizmeti başlatmış bulunuyoruz. İran'dan Türkiye'ye, Brezilya'dan Arjantin'e, bunları kendi halklarına karşı kullanacak olan demokrasi karşıtı yönetimlerin taleplerini karşılamak üzere silah satacağız. ABD'nin markasını taşıyan silahlar. Reklamımızı yapmanın en iyi yolu bu olmaz." * **Stone**, Kore Savaşı sırasında da ABD'nin Güneydoğu Asya politikalarını eleştirdi, Truman doktrini sayesinde ABD'nin "bütün dünyanın polisi" haline geldiğini ileri sürdü.

Izzy Stone 1953 yılında, karısı Esther ve bir asistanın da yardımlarıyla Weekly adlı haftalık bir gazete yayımlamaya başladı. Kollektif paranoya yıllarında her şeye karşın barış, sivil hak ve özgürlükler uğruna mücadeleyi göze alabilecek insanların bulunduğu inancıyla bu işe soyunmuştu. Weekly, Soğuk Savaş yıllarında "militan liberter gazetecilik" geleneğini yaşatan çok az sayıdaki yayından biriydi. Zor koşullar altında ve hayli düşük bir bütçeyle dergi ve gazete çıkarmanın pekala mümkün olduğunu göstererek diğer muhalif yayınlara da öncülük etti.

Stone, Weekly'deki politik analizlerinde resmi belgeleri kullanıyor, bu belgelerin satıraralarını okuyarak yöneticilerin gerçek niyetlerini açığa çıkarıyor, onları kendi silahlarıyla vuruyordu. Fakat, yöneticiler denli sıradan Amerikalı'yı da suçluyor, sıradan Amerikalı'nın şovenizminin yöneticilere Vietnam'daki savaşı tırmandırma cesareti verdiğini, ırkçılığın gerçekten sona erebilmesi için sokaktaki beyaz adamın ruhunun dönüşmesi gerektiğini vurguluyordu. Beri yandan, 1960'larda genç insanların sivil haklar için mücadeleye katılmaları, savaş aleyhtarı hareketin ön saflarında yer almaları **Izzy Stone**'a heyecan verdi.

Izzy Stone İkinci Dünya Savaşı sonrasında, İngilizlerin denetimindeki Filistin topraklarının Avrupa'da yurtsuzluk duygusuna kapılan Yahudilere açılmasını, burada Araplarla Yahudilerin barış içinde bir arada yaşayabilecekleri iki uluslu bir devlet kurulmasını istemişti. Fakat, köktendincilik, etnik merkezilik ve şovenizm temelinde yükselen İsrail devleti karşısında Filistin halkının bağımsızlık davasını savundu. Hatta bu yüzden, bir Yahudi olmasına karşın anti-semitizmle suçlandı. 1992 yılında İsrail'in Lübnan'ı işgal ederek giriştiği katliamın hemen ardından Washington Post gazetesinde Noam Chomsky, Jesse Jackson, Studs Terkel gibi aydınlarıyla beraber **Izzy Stone**'un imzasını da taşıyan bir mektup yayımlandı. Mektupda, Filistinlilerin ulusal hakları savunuluyor ve İsrail "terörist bir devlet" olarak lanetleniyordu.

(*) Aktaran, Robert C. Cottrell, **Izzy: A Biography of I.Z. Stone**, Rutgers University Press, 1992, s.131

Cottrell'in kitabından büyük ölçüde yararlandığımı belirtmeliyim.

n a n i k depresif

Doğa bazen bir aptal yaratır, ama bir züppe her zaman insanın kendi eseridir.

Addison (John K.Toole'in Aklıklar Birliği kitabından)

Y. R. A. V. Y. Ş.

(Yani Ruhsal Abi ve Yayınlanmamış Şiirleri)

YOO!... AŞK VAR!

Ben kil..
Ruhsal abi
Kölelik çağının son esiri
Aşk'ın eline düşmüşüm
Tutsak kalmışım bir gönüde
Bu efendilik anlayışını da kabulü tekrar insanoğlunun
Kim ne derse desin
Hükmünü sürdürecek hep aşk
Aslında
Bir kadına efendiliğini yaşatacak
İki yüzlü köleyim ben
Bu ve şu kadın değil ya da
Efendim aşk...

YİRMİ YAŞ AŞKIM

Eğer sevmiyor olsaydın bir başkasını
Seni ondan daha çok severdim
Yirmi yaş aşkim. (Nasıl)
Yerimde olsaydın aynı şeyi yapardın
Sevgili
Ağlasam fayda etmiyor
Günün kârı yok bana / Yine her sabah
Kendimi içime akarken buluyorum.
[Ayna
"Hayatınızdan çekiliyorum artık" diye
İşyan edip kırıldığında
Farkına varırız
Ayna o zaman gereklidir / Aynı şey
Arkasından bakarken
O sizden uzaklaştıkça kopan / Bir dost gibi
Onu kazanma mücadeleniz boşadır
Çabalarınız sizi terletir
Tüm bunlar onu daha da güçlü kılar
Sen yorgun, ayna çatlak
Veya kırık parçaları yansıtmakta yerde
Karşıdaki suratınız tanınmaz size
Yabancılaşırsınız kendinize
Onu unutursunuz artık
Yeniden sizi hatırlar o
Mevsimler atlayarak geçmiş anımsar bahar
Kendinizi yitirirsiniz,
Bir başka aynada bulana dek
Tekrar yüzleşirsiniz
Aynı anda mimikler oynar
Gülemseşirsiniz
Durup kendine gelir ruhsal abi
Söz der / Bundan böyle kırmayacağım kendimi
Beni soran sende bulsun
Senden alıp götürsün
Alsın dolakırsın sana bıraksın
Vaziyetim
Unuttuğum günlük dilim
Boşlukta dolanıyormuş gibi yapan gözlerim
Sevgili / Eğer sevmiyor olsaydın bir başkasını
Seni ondan daha çok severdim
Yirmi yaş aşkim. (Hadi leen)

BATAN GEMİNİN ZIRLAYAN FARELERİ

Birlikte çok şeye başladığım, beni satan arkadaşlarım uzaktan geçip beni gösteriyorlar: Zavallı. Beni gösteriyorlar: İşte orda oturuyor, ne zaman geçsek orda oturuyor. Hala canlı olduğumu görmek kudurtuyor onları. Onların her biri düzene, Özal'a inanmış, köseyi dönmüş-tü, ama, gerçek benim kaburgalarım arasındaydı, bunu hepsi biliyordu. Ben oturuyordum. Döner ekmek param yoktu. İnadımın muhteşem kuvveti ve saygınlığı vardı. Bir çeyrek ekmek alıp, döner ustanın camına dayandım. **"Şu ekmeği dönerin yağına banar mısın?"** dedim. Yüreğinde zerre kadar merhamet olmayan döner ustası: **"Git hocam, adam mı seçiyorsun?"** deyip ruhumun gövdesini dilim dilim doğradı.

Gittim. Yoksulluğun acı tadını kelimelere kustum. Yazılarımı bilen bir arkadaş özel bir kurumda tiyatro yönetmeni. Allah beni kimlere muhtaç ediyor. Oyuna ihtiyacımız var, yazar mısın? dedi. **"Yumurta kırmaya param yok!"** dedim. Kibirle ve kibarlıkla çilgınca büyük bir servetten söz etti. Paranın birazını ver, dedim. Hiç yok, dedi üstümde. Onu, sanatçı ruhumun kelimeleriyle kaygı ve azap verici düşüncelerin içine soktum. Dayanamadı, ceplerine bir daha baktı, bir döner parası çıktı. O akşam oyuna başladım.

Hayat yakamı bıraksın diye bir öyküye başladım. Ucuz, dönerli bir hikaye. İki üniversiteli genç, birbirlerine sırlı sıklam aşık, tutku, idealler ve delice sevişiyorlar, insanlardan öğreniyorlar ve evlenmek için resmi müracaatta bulunuyorlar. Onların henüz ruhlarını yırtıp paçavraya çevirmeden önce, onlara Sokrat'tan, yüce Şekspir'den geniş ve hepsi bir kuş yuvası içinde bir ruh bahsettim.

Sonra ruhlarını yüce doruklardan yeryüzü bataklığına indirdim. Para yüzünden küçük kavgalar çıkıyordu, büyüttüm bu küçük, ayrıntı meseleyi. Parayı idareli kullanmak, para bulmak, para harcamak, yavaş yavaş dokunuyordu birbirlerine.

Hayatı onlara dokundurtuyordum. Bakışlarını rengarenk bulutlardan alıp, dönerci dükkanındaki yağlı suratların içine sokuyordum. Aç ve çaresiz bir mide verdim onlara, bakalım ne bok yiyecekler. Çok geçmedi, sanatçı ruhları kemik tıkırtılarıyla konuşmaya başladı.

Sabaha kadar oyun metinlerini yazıyor, duvara asıyorum. Böylelikle sahneleri iyi takip edebiliyorum, kim nerde ne söylüyor, nerden girdi. Bir odanın duvarı iki sıra yazılmış kağıt dolu. Duvarın önünde müzayededen gelmiş kelli-felli adamlarla dolu. Konuşmalarını duyuyorum: İşte burada yazdı, eserlerini bu duvara asardı.

Kız kahramanın karnı acıktıkça zihni boşalıyordu, hali vakti iyi çocuklara yavaş yavaş ısınıyordu. Kendisi gibi zihni boşalmakta olan sevgilisini de terketmek istemiyordu ama, yeni arkadaşlarının yanında daha aptal ama daha mutlu görünüyordu.

Öykümü tekrar tekrar okuyup karşısında huşuyla eğiliyordum.

Çocuk için durum daha da vahim, çe-

kilmez bir hal alıyor, sertleşiyor, çakallaş-
ıyor, it kahvelerine takılıyor. Romantizmi
ve idealizmi boklu kaya parçaları üstün-
de adamakıllı dövüyordu.

Böyle bir hikaye. Pencereyi açıp bağırmalıydım insanlara: Ey insanlar hırsız değilim, katil değilim, giysileri yırtık ucuz öyküler yazıyorum. Bir gece kaldı oyunu teslim etmeye. Son sahne muhteşem olacak.

İşte o gece üniversiteden bir arkadaşım geldi. Onyediyi yaşında kızkardeşi ameliyat için sıra alınmış, memleketten gelmiş, yatacak yerleri yokmuş. **"Lafı mı olur!"** dedim.

Kızı gördüm, karanlık bir koridorda ilerleyen çiçekli yüzlü bir kız. Evde kitaplarımı, daktilomu, dergilerimi gördü. Büyülü biriyim gibi bakıyor. Onun gözünde büyük bir devlet adamı gibiyim, **DYP Tokat Milletvekili**. Ben de **'Kur'an'** okuyor gibi metinlerimi okuyor, yüz vermiyorum.

Yanıma yaklaştı çekinerek. **"Yazarlar kağıtlarını duvarlara mı asarlar!"** dedi. **"Yazarken çok ağlıyorum, kağıtlar ıslanıyor, kurumaları için!"** dedim. Üzülerek, **"Aaa sahi mi?"** dedi, **"hayır-hayır, sahneleri daha ayrıntılı görmek için!"** dedim.

Ancak, basit bir espri çalımlıyla, sanatsal bir endişeye geçivermiştim. Çünkü, kendini saf bakireliğiyle ayaklarının altına atmasını bekliyordum. Gözlerinin rengini usulca kaçırdım. Bal rengi. Gece ruhunu elime geçirip, bal kavonozu içinde kanını usulca emebilirim.

Adı Ayşegül. Geceyarısına kadar yazarlıkla ilgili, dünyanın en hoş, en boş sorularını sordu. Sonra gözleri düştü. Çilgin ruhumun fırlattığı tanrısal sözlerden kapabildiğini eteklerine dolturup yatağına çekildi. Sırf cömertlik olsun diye sarayımı ona terkettim. Onu bu akşam tanımıştım ama, ortak bir nokta aramızda. İki gün sonra para alacağım, o da iki gün sonra ameliyat olacak. Ona dünyanın en güzel hediyesini alacağım. Bir padişah sıcaklığı bastı içimi, bu zavallı genç adam, ona kutsanmış, söylü sevgiyi, merhameti ve şefkati tattırıyordu.

İşte bu coşku ve at kişnemeleriyle daktilomun başında dörde kadar çalıştım, bir zenciye benzeyinceye kadar. Işığı söndürüp yattım. Hiçkırık sesleri duydum. Önce bu seslerin yazdığım oyundan geldiğini sandım. Sonra hiçkırıklar sürdü ve ben ciddi ciddi üzölmeye başladım. Kolay değil hayatı bir ameliyat olacak. Hüngür güngür ağlıyor. Ne de olsa genç kız sayılır, odasına giremem. Horul horul uyuyan ağbisini uyandırmak istemedim, iç çekmeler dayanılmaz oldu, mecbur kaldım, uyandırdım.

Ayşegül'ün odasına girdik, iki gözü iki çeşme. Duvarın kenarına tünemiş, büzülmüş ağlıyor. Yatakların üstüne oturduk, sigaraları yaktık.

Genç bir kız nasıl teselli edilir, bilmi-

yorum, çalışacağım.

"Bak Ayşegül! Bu herkesin başına....", 'Sen sus seninle konuşmuyorum' dedi. Ne olduğunu anlayamadım. Bunu hakedecek ne yapmıştım. İçini çekerek: **"O çocuklar birbirlerini o kadar seviyorlardı, onları niye ayırdın?"** dedi.

Durum anlaşılmıştır. Kız uyumamış, duvardaki oyunu okumuş. Omuzlarımı tavşan gibi çekip, **"Aaaa Ayşegül'ün dediğine bak, o bir oyun Ayşegül, neden ciddiye alıyorsun?"** dedim.

Ama içimden bir ses penceresinden haykırıyordu: **"Ey kokuşmuş ve komikleşmiş sanat kimlere kaldın. Sümüklü bir kız hakkında ileri geri konuşuyor. Misafir ve ameliyatı olmasaydı ben ona gösterirdim..."**

Sabah ezanları okunmaya başladı.

Birden korkuyla irkildim. Herşeyi yapabilir, ama sanatıma dokunamaz. Benim kelimelerim benim içimi yakıyor. Bir kaç saat önce tanıdığım bir kız için onlardan vazgeçemem.

"Bak Ayşegül, çocuklar birbirlerini seviyorlardı ama, hayat bu, parasızlık... İnsan yıllarca parasız kalırsa, nasıl kalles, nasıl çakal olur, biliyor musun?" dedim. Tabii ki anlamadı salak kız.

Tavşan yumuşaklığında konuştuğum için karpislerimi ciddiye almıyor. Onun için sıkılma, utanma yok, bir yazarın önüne, o kuş beynini hangi cesaretle açıyor. Şimdi

ondan, bacaklarınızı beğenmedim, değiştirin, ya da çöpe atın desem, atar mı?

Ayşegül: **"Aç, yoksul olduklarını ben de biliyorum, ama, oyunun yazarı sensin istersen onları mutlu yapabilirsin, hiç değilse harika bir gün yaşayabilirler!.."**

Delirecek gibi oldum. Yazarım, ama hastayım. Asla yalan söyleyemem. Ameliyat olacaktım, gebersin. Onu üzmemek için, hazmı zor bir yalanı, narin bir yalana çeviremem.

Tabii ki konuşurken, yazar mimiklerim için salçası oluyorum. En çok da salça kullanıyorum. Ağbisi ise, kızım sen ne anlıyorsın, kızım sen kitap okudun mu, kızım seni memlekete gönderirim gibi tehditlerle araya girip gırp çıkıyor.

Ayşegül: **"Ben onlara üzölmüyorum, bu kadar kitap okuduktan sonra bir yazar, nasıl olurda insanlar hakkında bu kadar kötü düşünebilir. Kızı bir fahişe, oğlanı bir serseri çakal yapabilir?"** Artık dayanamam.

Kamçılanmış yerlerimi bu iki adi salağa göstermem beni yaralar. Geçştirici, yatıştırıcı cümleler kullanıp, onları mişil mişil yataklarına gönderdim. Ve bir daha pencereyi açtım.

Sabahın beşinde sokaklara haykır-

dım: Hey ordakiler, uyanın ve bu iki salağı evimden götürün. Onlara fıstıklı bir muhallebi ikram edin, tüm ideallerinden vazgeçeceklerdir. Oysa ben, Tanrı'nın insanlığına çektiği tüm acıların peşindeyim. Bu yüzden ruhumu zehirden keskin, biberden acı kurutuyorum. Ben bir Spartaküs'üm, aç ve yoksul olan kelimelerimdir. Ben kelimelerimle savaşıyorum. Kelimeler yumruğumdur, tarihimdir, halkımdır. Zavallı diye, uyuz uyuz gösterdikleri sümükürük kadar değer vermedikleri ben, burada oturacağım.

Yüreği, sesi, gülüşü, kardeşlerimi bu kelimelerimle bulacağım. Onlar deniz kıyısında gezinir gibi huzur veren dalgalar istiyorlar. Tanrım, bunlar batan geminin zırlayan fareleri. Onlara acımıyorum, onlar bir yazarla konuşmayı bilmiyor. Onlar Hindistan'ın Pakistan'ında yaşıyorlar. Hint sineması dünyanın en çok üreten sinemasıdır. Tüm filmler bir tek film gibidir. İyi-kötü, zengin-fakir, mutlu son. Bizim 60'lı yıllardaki filimlerimiz gibi. Hintliler tarihin derinliklerinden gelen gerçeği değiştiremeyeceklerini anlayıp, ne yapalım, bari insanlara bir saatlik rüya, hayal, masal mutluluk satalım, diyorlar. Onlar çok sevmiyorlar. Beyaz perdede sever gibi oynuyorlar. Sonra insanları Sinbat'ın gemisine bindirip mavi kılımların oyuncak düşmanlarıyla eğleniyorlar: İyi-kötü, zengin-fakir. İlk dönem Amerikan filmleri de modern bir insanı böyle büyüttü: Mutlu olacak mıyız, olmayacak mıyız? İyi ve kötü, mutlu ve mutsuz yoktur. Mutluluk insanın kendi icad etmek zorunda olduğu çabadır, yorgunluktur, didişmedir, koşuşturmadır. En iyi dövüşçülerdir en mutlu insanlar.

Mutluluğu soran insanlar asla mutlu olamaz, onları kimse mutlu edemez. Sorunlarıyla, sorularıyla, doğayla, kendisiyle kavga eden insanlar mutlu olabilir ancak.

Ben, modern dünyanın kibar bir hobisi olmak için, yemek masalarında ağızlarını şapırdatarak beni konuşmaları için yazmıyorum. Herkesin gizlediği, derindeki gerçek için, hergün bu gerçeği baştan çıkartmak için yazıyorum. İnsan ırkının, kuşların, arıların izini sürmek için yazıyorum...

Oyundaki çocuk, çakallaşıyor, kallesleşiyor, yalan söylüyor. Ancak, kavgadan vazgeçmiyor. Kavgası süren insanların yalanları bizimdir, insanlığıdır. Hazır mutlu son bekleyenler adi kültür böcekleri, kitap bitleri, siyaset fareleridir.

Gün işiyordu. Usulca balkonun kapısının açıldığını gördüm. Ayşegül tüm konuşmalarımı duymuş, ağbisini uyandırmadan leylek adım yanıma geldi. Kulağıma: **"Bak dedi, sonunda hiç değilse, gökyüzünde buluşabilirler..."**

Kızı böyle yakından ve yalnız ve tanıyarak vururken balkon demirine yaslanmış kollarını. Bir şarap güzelliği sindi tenine. Bu güzelliği için birkaç saatliğine fikirlerinden vazgeçebilirdim.

İçerden, yattığı yerden ağbisi bağırdı: **"Kızım öyle saçma şey olur mu, uçarak buluşacaklarımlar!.."**

Hayır, asla, ben bu şarapla sarhoş olmam. Bir kere daha kelimelerimi deneyeceğim. Oturdum, başı sonu olmayan, iyi-kötü olmayan romanlar yazdım.

Onlar hala mutlu olmak için cinleri kovuyorlar.

Hindistan cevizi gibi, bu esmer kabuğun içinde,
DUYGU, BEMBİYAZ BİR SÜTTÜ... Y.Z.ORTAÇ

ZAFER TEMOÇİN

ÇETİN ALTAN, "üç-beş kuruşa kapatılmış onca roman tefri-kasının yaşamını kavurup kahretmiş çilesine, ne eski ne de yeni kuşakların şöyle göz ucuyla bakma gereğini dahi duy-madıkları" MAHMUT YESARİ için, FETHİ GİRAY'ın 1942'lerde

"UTANCINIZDAN
ELLERİNİZİ
YÜZLERİNİZE
KAPAYIN,
MAHMUT
YESARİ BEY
GEÇİYOR
BAB-I ALİ
CADDESİNDEN"

gibi bir iki dize
yazmaktan kendini
alamadığını söyler.

Eski Bab-ı Ali'den Birkaç Anı-
MILLİYET- 20 Aralık 1981

Nedir, yazarı-mız, kendisini örküttüğü söy-lenen görüntü-süyle, okuyucu önünde hesap-laşmaktan çek-kinmez. BENİ NASIL TANI-YORLAR yazısı, bu hesaplaşma-nın fotoğrafı bir belgesidir.

Bir gazinoda, yanındaki masada üç genç, yavaş sesle konuşuyorlar:

O...
Değil canım. Ben tanırım.
O valla.
O DAHA ÇİRKİN, DAHA YAŞLIDIR.

Bu "O" benim ve o gün daha çirkin ve daha yaşlı olma-yışına sevinmişim.

Mahmut Yesari'ye 1944'de TIPI DINDI romanının yeni baskısı için ödenen para, utançtan elleri yüzlerimize ka-pattırarak denli düşüktür.

Ö.Faruk Toprak- DUMAN VE ALEV- S.128

Yesari, aynı yazıyı, "korkusuzca" yayınladığı dört fotoğrafla süslemiş ve kendi imajıyla ilgili alaycı düşüncelerini belirtmekten de geri kalmamıştır.

FOTO MAGAZİN-No.26 Birincikanun 1939- S.44-5-6-7.

YUSUF ZİYA'ya göreyse, Mahmut Yesari, yazı alışverişinde adeta aldatılmayı severdi.

Y.Ziya Ortaç- PORTELER- S.179

ANLATIP
GÜLMEK,
BİRAZ DA
ÖC ALMAK
İÇİN!

Bay Ortaç,
Yesari'nin ça-
lıştığı birkaç
derginin sahi-
bi olduğu için
mi böyle yaz-
mıştır
bilemiyoruz...

Ama bildiğimiz bir şey varsa o da ken-disinin uzun yıllar Mahmut Yesari'den uzak durduğu, ona ısınmadığıdır.

"SEVİMEYECEĞİNİZ KADAR ÇİRKİNDİ" der Ortaç, "BU ÇİRKİNLİĞİN EN ÇOK KENDİSİNİ ÜRKÜTTÜ-GÜNÜ SONRADAN ANLADIM."

Bir başka yazısında da kendi yaradılış kusurlarını okuyucusuyla paylaşmakta hiç bir sakınca görmez:

(...) Gözlerimin sa-katlığından başka, bir de yaradılış kusurum,(...) bir çekingenliğim var-dır.
Kalabalık yerlere girmekten sıkılı-rım. Bana dikkat ve ısrarla bakılma-sına tahammül edemem. Boylu, boslu, genç ve gü-zel değilim. Öyle olmayı da temenni etmiş değilim.

Ben bütün kusurlarıma rağmen, yaradılışıma bo-yun eğmiş bir adamım. Hem, şikayet neye yar-? Kırk yıllık ömrümde, hilkatın mahluklarıyla uğ-raşamadım, halkatle mi uğraşabilirim?
Bir sanatkarın eserinden kim mesuldür? Eserin utanmak hakkı yoktur. Hilkat benden utansın. (...) Ette, kemikle övüne-cek bir yaradılışa olma-maktan da çok mem-nunum.

Gözlerin Dili- YEDİGÜN- No. 340- 12 Eylül 1939- S.12

v e d a t

Yüksel Endeğer
çocukluğunu anlatıyor

Beni ilk babam kandırdı! Kü-çücüküm, "İsim-Şehir" oynu-yorduk, J'den hayvana "Jeyik" yazmıştı. "Baba o Jeyik değil, Geyik" dedim, "Sen bilmezsin, Jeyik de var" dedi, kaptı 20 pu-anı. Ben yıllar sonra öğrendim Jeyik diye bir hayvan olmadığını.

Asıl darbeyi ise dedemden yedim. Beni gezmeye götürüp uçan balon almıştı. Nasıl mut-luydum! Fakat o balonun uçan balon değil; alâlade-vasıfsız bir balon olduğunu elimden kaçtı-ğında anladım. Hiç de uçmadı! Dedem üç kuruşun hesabını yapmış, ucuz olsun diye sıra-dan bir balon almıştı.

Bunları Yeni Yüzyıl'da da yaz-mak isterim.

**Kanalların
Göbek Adları**

TRT-3: Werder Bremen Tv...
İnterstar: İn-Cin Tv...
Kanal D: Polis Akademisi Tv...
atv: Mahallenin Çiçek Babası Tv...
Number One: Dardanel Ton Tv...
Show: Kimselere Randevu Verme-yin Tv...
TRT-1: Ya Devlet Başa Tv...
Kanal 6: Ya Kuzgun İleşe Tv...
Cine-5: Wanda Adında Bir Tv...
HBB: Has Bilgi Birikim..
(Doğrusu bu. "Eyg-Bi-Bi" diye oku-mak yalakalık değilse ne?)

"O hayvanlar herşeyi neden yaparlar? Raiting için!" Show TV'de yayınlanan "Yasak Arzular" adlı filminden (3.5.1996)

Tele-Hikaye

Yalnız yaşıyordu adam, uyandır-ma servisini aradı, adını, numarasını verdi, "06.30'da kaldırır mısınız?" dedi. "Tabii" dedi santraldaki kadın, teşekkür etti adam. Görüşme bitti, uyudu adam. "Eğer ayrılmasaydık, ben seni öpe öpe uyandırırıldım" di-ye düşündü kadın göz yaş içinde.

Şarkılar Neyi Söyler

* "Aşkımı bir sır gibi/Sene-lerdir sakladım" - Ya "senelerce sakladım" olur ya da "senelerdir saklıyorum." Durum bu.
* "Gel yine sen beni ağır-la/Günaşırı annene de uğra" - Birisi "ağırlanacaksa" bir yere gi-dilmez, bir yerde kalınır. (İki gün-de bir anneye uğranması konu-su-nu ise tam kavrayamadım.)
* "Biraz da sus, kalbini din-le/Taşı kuşa atan sapandır" - Bu doğru. Gerçekten de öyledir.

Afrika Şiirleri'nden

Horozlar öterken
Şapırdatır ağzını tembel adam
Yine gün doğdu der
Dönerken öbür yanına.
Yoruba Kabilesi
Çok uyurum gürültülü
Gıcırda kapı ansızın
Şaşkın açarım gözlerimi
Başucumda bulurum sevdiğimi
Vızgelir ölüm bana
Akan Kabilesi

**Kötü Şair
TOLGA DUYARGA**

kırcaali'de olup bitenlere
duyarsız kalan cemiyet
elbette feyz alamaz
ali kırca'nın sözlerinden!

* * *
ece ajandalarının
ece ayhan kitaplanndan
çok sattığı ülkede
kültür var mıdır?

* * *
gençler timurlenk yerine
timberland markasıyla ilgilenirse
böyle olur işte!

* * *
ulus oy deposu
olarak görülüyorsa
ne yapsın
ulusoy firması?
* * *
o sole mio
o sole mio
ben söylüyorum!

"Film Adamlar"

Siyasal, toplumsal, eko-nomik her gelişmeyi yo-rumlarken "Biz bu filmi daha önce görmüştük" diyenler, kanallarında aynı filmleri onlarca kez tekrar-lıyorlar ya, ben de bunu hiç anlamıyorum. Arala-rından birinin çıkıp, bir darbe sonarsında "Biz bu on dakika arayış daha ön-ce görmüştük" dediğine ise hiç rastlanmamıştır.

OKU!

"...Küçük Nambalarda evlilik tö-reni yapılmaksızın kızla-erkeğin birlikte yaşaması kabile törelerine ters düşen bir davranıştır. Erkek evleneceği kızın bakire olmasını ister. Eğer erkek, kızın babasına başlığı ödedikten sonra güvenilir kaynaklardan kızın daha önce başkalarıyla ilişkisi olduğunu du-yarsa, kızın babasından başlık miktarını azaltması isteminde bu-lunur. Kızın bakire olmadığını du-yan baba, kızın yaptıklarından utanç duyarak başlık tutarını dü-şürür. Zıf gecesi karısının kız çık-madığını gören koca, karısından bu işin sorumlusunu veya sorum-lularını söylemesini ister. Sonuçta bu kişi veya kişilerin ceza olarak kocaya hediyeler sunmasıyla so-run çözüme bağlanır. Öte yandan erkek, kendi yakın arkadaşlarının yanında veya herhangi bir toplu-luk içinde kansının bakire çıkmadı-ğını başına kakarak, onu utandır-ma yoluna gider..."

"Bir Demet Pasifik"
Nadir Paksoy
(Bağlam Yayınları)

Seri İlanlar

* Polaroid klip çekilir... Mete Özgencil
* Seçkin ortamlarda bulunulur... Hıncal Uluç
* Kiralık Dadaş verilir... Ersen
* Çılgınlar gibi eğlendirilir, neşe olayı-na girilir... Hürşit Yenigün
* Her tür popcuyla yakın ilişki kuru-lur... Ertuğrul Özkök

Tarihte O Gün

* "Sistem" anlamındaki "düzen" sözcüğünden yola çıkılarak, "Dü-zen-Düzülen" bağlantısını kuruldu-ğu ilk kelime esprisi yapıldı. (22.4.1977)
* Bir aile faciasının haberinde, karı-kocanın düğün resmi, altına "Mutlu günlerinde" yazılarak Türk basınında ilk kez yer aldı. (19.6.1965)
* Türk Sineması'nda umulmadık şekilde, birdenbire zengin olan kah-ramanın paraları havaya attığı sa-hne, ilk kez çekildi. (7.7.1958)
* "Türkçemiz lastik gibi" lafı ilk kez edildi (10.4.1942)
* 70'lerdeki seks filmleri için "furya" lafı ilk kez kullanıldı. (11.9.1980)
* "Kovadis" başlıklı makale ilk kez yazıldı (3.11.1967)
* "Oral ilişki" yenne "Saksafon" demek ilk kez akıl edildi. (15.3.1973)
* "Hırçın futbolcu" lafı ilk kez kullanıldı. (19.1.1974)
* Bir televizyon programının sonlarına doğru, yönetmen sürenin azaldığını ilk kez işaret etti. (4.10.1976)
* Kasap girişindeki rengarenk ve tel tel boncuklar ilk kez görüldü. (10.12.1957)
* Beşiktaşlı Büyük Metin için "fu-le" lafı ilk kez kullanıldı. (6.11.1983)

ö z d e m i r o ğ l u

Bu veriler ışığında, 1935 yılında, 40 yaşındayken, 24 yaşındaki güzel öykücü CAHİT UÇUK'la yaptığı evlilik, çevresinde yarattığı hazımsızlıkları tahmin etmek zor olmasa gerek.

Uçuk'la tanışmalarını sağlayan can dostu NACİ SADULLAH bile,

BU İZDİVACIN SESSİZ GEÇTİĞİM TARAFALARINI ANLATMAYI, ZEHİRLİ İSTİHZASININ İĞNESİNİ BAŞKALARINDAN ÖNCE KENDİNE BATIRAN DOSTUMA BIRAKIYORUM. VE...AYIP OLMASIN DİYE SUSUYORUM. demekten kendini alamaz. YEDİGÜN- No. 146- 25 Birincikanun 1935- S.20

Naci Sadullah'a haksızlık etmeyelim. Bu evlilikten bir yıl önce, Yesari, bir öykü-sünde bakın, "zehirli istihzasının iğnesini" kendine nasıl batırıyor? İki kadın, köprü üzerinde Yesari'ye adres sormuşlar, yanlarından geçmekte olan iki zamane kızı da onu makaraya almaya başlamışlardır.

MERAKKLISINA

Ümit Kıvanç

Pencereden bakıyorum ve şunları görüyorum: 1. Park Otel'in ucube harabesi, 2. Alman Konsolosluğu'nun vize kapısı önünde sıra olmuş ahali, 3. Alışık katlı bir apartmanın çatısından aşağı sallandırılmış, bütün cepheyi kaplayan, dolayısıyla bütün pencereleri örten Fenerbahçe bayrağı.

Kara-gri Park Otel canavarı orada o tehditkâr haliyle, bir işgal kuvveti karargâhı gibi niçin duruyor? Nasıl böyle koruyabiliyor kendini? Miles Davis öldü, Emil Galip Sandalcı öldü, Kieslowski öldü, o hâlâ var! Bu canavar bir şey bekliyor, belli, ne bekliyor?

Yanıbaşında, sabahın köründen itibaren kuyruğa giren insanların onun gölgesi altında bunca önemli ne işleri var? Almanların kar kış iplemeden insanları açıktaki sıraya sokup bekletmeleriyle o devâsâ işgal kuvveti karargâhının orada öylece durabilmesinin ilişkisi var mı? Yoksa sadece arkadaş mı bunlar?

Ya Fener bayrağı? Binanın bütün cephesini kaplamış. O apartmandaki herkes Fenerli mi? Onları pencereden dışarı bakmaktan vazgeçmeye ikna eden kuvvet nedir, nereden kaynaklanıyor? İnsanların neresine hitap ediyor?

Eğer Park Otel birkaç kat daha indirilir, üstü yeşillendirilir, bir park, bahçe, kocaman bir açık hava kahvesi v.b. yapılırsa bundan kim yararlanır, kim zararlı çıkar? Bir ülke vatandaşlarının, bir vakit neredeyse dünyanın merkezi sayılan, pek iftihar ettikleri

şehirlerinin göbeğinde başka bir devletin temsilcileri tarafından açıkça aşağılanması, vatandaşların yöneticileri için sorun sayılır mı? Bu yöneticiler, sadece Park Otel'e değil, 4. Levent gökdelenleri, Akmerkez gibi şehirdeki hayat akışının ortasına lök diye hacet boşaltan şer odaklarına meydanı açmış olanlardan mı ibarettir? Park Otel'in sorumlusu Dalan, hâlâ itibarlı bir kişidir. Dalan aynı zamanda, Swiss Otel inşaatının Dolmabahçe Sarayı'nın konumunu bozacağı uyanlarına, bu sarayı "zaten" Ermeni mimarların yaptığını, dolayısıyla pek bir önemi olmadığını söyleyerek cevap vermişti. O zaman, önemli olan nedir? Dalan hâlâ itibarlı bir kişi olduğundan mı, TC vatandaşları Alman Konsolosluğu nezdinde itibarsızdır?

Yoksa, metrelerce kumaş alıp bütün pencereleri örtmeye yolaçan, bir itibar arayışı mıdır? Yöneticilerin hayatımızda bir itibar artışı sağlamasından umudu kestiğimiz için mi futbol takımlarımızı hayatın eksenine yerleştiriyoruz? Ne de olsa onların bize en azından birkaç haftada bir göğsümüzü kabartma imkânı verdiği kesin. İşin "Fe-ner-bah-çe şam-pi-yon!" kısmından bahsetmiyorum, bu konuda öyle uzun boylu sebepler falan aranmaz; sloganın ilk bölümü zihnimi kurcalıyor: "A-li-Şen-başş-kann" faslı. İnsanların, mâlûm tâbirle "politikacıdan soğumakta" ne kadar haklı olduğuna itiraz edilebilir mi? Ama o zaman şuna da cevap isterim: Ali Şen'ler, Selim

Soydan'lar, Şadan Kalkavan'lar, vize kuyruğuna mı yakışır, üstüne yıkılan yedi katı tekrar çıkmış ve bizlere kapalı, "onlara" açık bir imtiyaz tatma mekânı olarak düzenlenmiş bir Park Otel'e mi? (Umarım Fenerliler şu anda bana haklı olarak bozulsalar da muradımı anlıyordur; pencereleri sarı-kırmızı bayrak örtseydi şimdi Adnan Polat'lar, Ergun Gürsoy'lar diyecektim.) İtibar deyince, futbol âleminin egemenlerinin bize sağlayacağı herhangi bir kırıntı var mı?

Gelelim çuvaldız kısmına. Kendi sürmediğimiz toparla kendi atmadığımız gollerin kucağına bırakıverdiği hediyeler Alman konsolosluğu'nda doğru dürüst muamele görmemizi sağlayabilir mi? Park Otel heyûlâsı bütün gün bize bu ülkede söz ve kuvvetin hakiki sahiplerinin kimler olduğunu hatırlatarak şehre dehşet saçarken, belki de en doğrusu, apartmanların cephelerine tepeden aşağı bayraklar asıp dışarıyı hiç görmemektir...

FENER'LE İLGİLİ NOT: Bu yılki Fener takımı, oynadığı futbolla şampiyonluğu Trabzon kadar hak etmiş bir takımdı. Ayrıca, gidip o hayafî maçta, herhangi bir numara da olmaksızın Trabzon'u yenmiş olması bile bu hakkı ona verir. Takımı da taraftarı da kutluyorum. Keşke bu iş "her yol..."cu ve güce tapınmacı Ali Şen ekolünün bir başarısı olarak tecelli etmeseydi... Bu yılki şaibeli maçlarda çarkların sadece Fener lehine döndüğünü pompalamaya çabalayan öbür büyük takım camialarını da nefretle kınıyorum. İsteyenlere, Beşiktaş-Samsunspor, Galatasaray-Gençlerbirliği ve başka bir dizi maçtan enstantaneler bulabilirim.

BİR DOSTU ÖLÜ GÖTÜRME

Boş bulunup gülersen
Bir Ölü nü görünce
Ocağa Tütsü atarsın
Pencerene sürme çek

Ölünün Babasıyla
Uzunca bir Rakı iç
Anmadan eski günleri
Bırak biraz Ay doğsun

Dört arkadaş bir olup
Tahta kutu içinde
Ölünüzü götürün
İncirlerin altına

Dönersen ıslık çalarsın
Yol uzun, Su karanlık
Otur bir çardak altına
Bırak biraz Yağmur yağsın

(1979)

ERGİN GÜNÇE

Yakacık Sanatoryumu'nda geçen günleri, Yesari'nin en iç burkucu yapıtı YAKACIK MEKTUPLARI'ni kitaplıklarımıza kazandırmıştır.

Zaten, "romani hayatın aynası" olarak benimseyen Yesari'nin, tüm yaşadıklarını kağıda dökme çabası içinde olduğu da bir gerçektir. Belki, yaşamındaki zorluklara, sıkıntılara, darbelerle, Ortaç'ın "yazı alışverişi çözümlemesi"nde olduğu gibi adeta severek katlanmış, bunları okuyucusuna anlatarak gülmüş ve biraz da öc almak istemiştir.

VAKİT VAKİT İÇİMDE GARİP BİR SEVİNÇ UYANIYOR. İSTANBUL BASIN KURUMU'NU, BU FAKİR HALİNDE, CENAZE ME GÖNDERECEĞİ ÇELENGİN MASRAFINAN KURTARACAM İÇİN, ADETA VİCDANİ BİR HAZ DUYUYORUM.

Ne var. 7 yıl sonra, 16 Ağustos 1945'de, 50 yaşındayken ikinci kez konduğu Yakacık Sanatoryumu'nda Basın Kurumu'nu çelenk masrafından kurtaramaz.

50 yaş, bizlere bu dünyadan göçmek için biraz erken gelebilir. Oysa yazarımızın yer küremizde öyle uzun süre kalmak istemediğini de kendi sözlerinden anlıyoruz. Yer, sen demlerini sürmekte olan Ahmet Rasim'in sofrasıdır.

ÇOK YAŞAMAK, PEK ZEVLİ BİRŞEY OLMAYACAK. ÇÜNKÜ, İNSAN, YAŞADIKÇA, KENDİ HAYATINI TEKRARA BAŞLAYACAK SANIYOR.

YARIMAY-1 Mayıs 1938

Onun belki de tek kusuru, Ömer Rıza Doğrul'un da pek doğru tahlil ettiği gibi,

Bu kusuru. Yesari'nin elli yaşındayken ve vaktisiz sayılacak ölümlünde başlıca amil oldu. AYLIK ANSİKLOPEDI-1946: Cİİ 2- S.512-13

Neşesini kaybedip kaybetmediği bilinmez ama, bir Bektaşî Babası'na yapacağı bir gecelik ziyarete dahi ancak "kendini bir gün sıkıp iki üç günlük iş yedekeyerek" gidebildiği düşünüldürse paydos borusunun "Cümbüşlenme" zamanlarında bile çalmadığı görülebilir.

BOŞ CÜVARA PAKETİNE YAZILMIŞ NOTLAR

Hayat yenice üstümüze üstümüze gelmeye başladığı vakitlerde sahneye çıkar cüvara.. Yaş onbeş, onaltı, bilemedin onyedidir.. Damarda kan hiperaktif.. Hormonlar Şeytan Rıdvan'ımsı.. Saha fitbola müsait.. Okul tuvaletinde tek cüvara, öpüşe hasret dudaklarda tek tek dolaşır..

Hadi lan dana, elli saattir sende be! Hay mına koyiim içiceen cüvaranın emil! Sitip atmışsın filtreyi!

Tamam ya, çene yapmayı bırakın da iki fırtçık çekelim şundan. Şinci zil çalacak..

Gelgeliniz, her okulda fena dayakçı bi hoca vardır.. Ve bu genellikle müdür yardımcısıdır. Müdür yardımcısı tuvaleti basar.. Şahane dayak yenilir.. Dallama ne sıkı vurmuştur.. Gulak fena acıyodur..

Derken aşk selamun aleyküm der.. Sevilir, sevilinir.. Adeta yürek hamuda kalkmıştır.. Yaşamak ne güzeldir. Fekat, ansızın gidiverir sevgili hıyarı.. Bakanlar Kurulu'nun 86/10911 sayılı kararıyla zararludur dediği cüvara, Yakanlar Kurulu kararıyla başköşeye oturtulur.. Durmaksızın yakılır gidenlerin ardından, ağıt gibi..

El ayak tutmaz puştumsu gecelerde elimizden tutanımız olmuştur gayri.. Gözyaşı katıgıdır.. Yaraya tütün basmaktır.. Yar'dır cüvara.. Ama işin sonunda, Benim sadık yarım kara topraktır, olmak da vardır.. Zararludur.. Zıyanlıdır..

Gayri sevgili mektubu kutsallığında cebimize yerleşmiştir.. Gayri o hep hep vardır.. Mesela kızının öldüğü gece amcamın ağlayarak ikibuçuk paket cüvara içtiğini bilirim.. Eminim ki o amcam, kızının doğduğu gün de en az bi o kadar cüvara içmiştir, sevinçten.. Yani, iyi günde de bizimledir, kötü günde de.. Doğumda da, ölümdede.. Bu ne menem şeydir böyle? Kimse içinden geldiği için cüvaraya

başlamaz.. Başlangıç mutlaka ama mutlaka yakın arkadaş sayesinde olur.. Her başarılı erkeğin arkasında bi kadın; her gırtlak kanserlinin arkasında bi arkadaş vardır..

Habire yakarız onu.. Habire yakınırsız ondan.. Habire yakarız onu.. Habire yakınırsız ondan.. Habire yakarız onu.. Habire yakınırsız ondan..

Vakit gelir, "Brakıcım lan bu illeti" olunur.. "Eğer bi daha içersen cümle alem miksin beni ulayn" diye yeminler patlatılır.. Az geçer, dayanılmaz.. Pat, yakılır bi cüvara.. Alem; "Hadi büyüklük bende kalsın" der ilişmez..

Bizzz mizahçılar için de önemi fena çoktur.. Acı, mizahçıyı hamile bırakır.. Mizahçı komiklik doğurur.. Doğum sancılı ve kanlı geçer; cüvara tampon'dur..

Küçümsenmeyecek şekilde kimlik tespittir(!).. Bana cüvaranı söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.. Örneğin: Enteller Gisa Gamel, mağandalar Malbuş, Hizbullahçılar Monte Garlo, yasadışı Tamil Gerillaları Maltepe içer..

Nasıl ki şapkasız Süleyman Demirel olmazsa, cüvarasız da çay olmaz (Tiryaki Hasan Paşa için tabii)..

Yaşam mahsülleri ofisinin cillop hüznleriyle tekme tokat dövüşürkene, sözde efkâr kovandır.. Aynı zamanda damımıza da koyandır.. cüvara..

Tiryaki için yemekten sonra bi cüvara mı da iyidir, yoksam Akai mı da iyi?... Sormam bile hata di mi?

Zaman taksimetresidir cüvara.. Şu ömür kaç cüvara içimidir ha?

Sonuç olarak, çok orispi çocuğudu bu dalga.. Adamı osurta osurta öldürür.. Ne demek, atın ölümü arpa vasıtasıyla olsun? Çok ayıp, çok!.. Gurbanız olam bırakın şunu.. Harbi diyorum ya.. Bakın ben içmiyorum artık.. Anlaştık mı?.. Dişlerimiz sararmasın, şeker de yiyebilsinler..

MESUT CEYLAN

GİT
İTE DALAŞMADAN, ÇALIYI DOLAŞMADAN

Birinci Dünya
ŞAMREL
Şampiyonası

16 Haziran 1996 Pazar
Mudurnu Deresi

GİT Şamrelspor bizi
arayan ilk 20 kişiyi
Şamrel
Şampiyonası'na
götürüyor. Tel: 251
42 44- 251 57 54

Sırtladık çantamızı, gidiyoruz. Dünyada hala su, güneş, toprak, ağaç ve gökyüzü var. Mayıs'da kiraz yedik, Haziranda dut yiyeceğiz. Temmuz karpuz, Ağustos üzüm, Eylül Marmara Adası... Ekim'e ve hüzün aylarına daha çok var. Öküzlerin, köpeklerin, atların, eşeklerin, anların, sineklerin, ayıların, tilkilerin, tavşanların, sincapların habitatları ile kendi Habitat'ımızı ayırmıyoruz. İçiceyiz ama ayırırız ve beraberiz, "bir fidanın güller açan dalıyız." AMA BİZİ SÜSERSE ÖKÜZ HAKLIDIR. Çünkü, insanın, Öküz'ün Habitat'ına girmeye, onu şişlemeye, öldürmeye hakkı yoktur, diyoruz. Kimsenin kimseye kuvvet kullanmadığı bir dünyaya doğru barış içinde yürüyoruz.

GİT
FETHETMEYE DEĞİL GÖNÜL EYLEMEYE

Lüks kağıtlı dergilerin pahalı jeplerle, yatlarla, özel uçaklarla turlayanların değil, tabanvayla, tornetle, şamrelle, bisikletle dünyayı gezenlerin gönül eyleyenlerin üçüncü hamur dergisi.

Mayıs sayısı bütün satış noktalarında

Aç Yelkenleri Gidelim

Yazan:
Mahmut
Yesari

Peki, kızım nereye?

Nereye olursa
olsun. Açılmak
istiyorum

Açılaca-
ğın kadar
açılmış-
sin kızım.

Sen muharrirsin değil mi?
Roman, masal yazmış-
sin diye kulağıma çalındı.

Doğru.

Beni de
yaz.

Peki kızım,
kaç
yaşındasın

Kadınların yaşları, erkeklerin bakışlarına göre değişir.
Hayatım mahvolmuş. Artık yaşamın kıymeti kalır mı?
Şimdiye kadar kimse bana yaşamı sormamıştı. Hem
neye sorsunlar? Gençlerin yaşı sorulmaz, yaşlılara
sormak da ayıptır. Sonra, şen kadının,
eğlenceli kadının, yaşlı kadının yaşı yoktur.
28 yaşındayım dersem gülmez
inanır mısın? Gelgelelim yetmiş
yaşındakilerden daha ihtiyar
daha yorgunum.

Niye
yor-
gun-
sun?

Onu ba-
na değil
hayat ar-
kadaşı-
rım sor.

Hayat
arka-
daşların
kim-

Sen... Su... Bu...
Oteki. Beriki...
Hepiniz... Herkes...

Evet, enginlere açılmak istiyorum. Etrafımı saran in-
sanlar, havasız bir mahzen
gibi beni boğuyor. Engin-
lerde, belki, biraz hava var-
dır. Aç yelkenleri, açalım.

Enginler de biter, enginlerin so-
nunda karanlık ufuklar, kararlar,
insanlar vardır. Hep enginler-
de dolaşamayız.

Sessizlik de insanı boğar.

Ben şarkı söylerim.

Daha sandığın
kadar yorgun de-
ğilsin. Yoksa ben
de bunu mu dese-
mek istiyordum?

Neden?

Kimbilir?.. Belki
de.. Aç yelkenleri...
Gidelim...

Biz de yelkenlerimizi açıp, üçbeş kuruşa kapatıl-
mış roman tefrikalarının yaşamını kavurup kahret-
miş çilesine ne eski ne yeni kuşakların şöyle göz
ucuyla bakma gereğini dahi duymadıkları Mah-

mut Yesari'nin
dünyasına doğru
küçük bir yolcu-
luğa çıktık. Nasıl
5 Mayıs 1995'de
100. doğumgünü-
nü unuttuysak,
16 Ağustos
1995'de de 50.
ölüm yıldönümü-
nü öylece unut-
tuğumuz için de
bu yolculuğu siz-
lerle paylaştık.
"Anlatıp gülmek
biraz da bellekle-
rimizden öc al-
mak için..."

Foto Magazin NO: 9 İkincikanun 1939

ZARFA MEKTUP

Güzel Zarf

Seni yüzüne karşı övmek isterim,
gittiğin yerlere, taşıdığın sözcüklere de
övmek isterim, seni elinden düşürmeyene de.
Fakat önce senin tarafından bağışlanmak dilerim.
Başlığı seninle 'zarf' olan bu mektubu yazmak
yakışık almaz ama, bilersin ki haksızlık var, ve
sürüyor. Ben dahil çoklarımız kendi kusurlarımızı
işlemekten geri durmazken, seni küçümsemeyi,
sende hata bulmayı ve şu sıkıntılı sessizliğimize bile
seni sebep göstermeyi haksız bir alışkanlık
haline getirdik. Zarf değil, mazrufa bakırmış!
Seni çocukluğumda tanısaydım ve mazrufun ne
iemeye geldiğini bilseydim, bütün sorular gibi
benim sorumun da şaşkınlık taşımasına hiç
aldırılmaz, sorardım:
Zarf niye var öyleyse?

Zarf niye var öyleyse?

Sormadım, çünkü sonra öğrendim: Zarf
mazrufatın ayrı tutmak istiyorlarmış meğer!
Zarf nasıl olursa olsun, yeter ki mazruf iyi,
sıkı, ağır, etkili, tamam, fazla olsunmuş!
Olmadı, zarfsız mektuplar yollamayı da bilmediler,
olmadı, zarfı da önemsemediler, bir mektubu bir
şeye benzetemediler, ne zarf kaldı ne mazruf.
Böylece hayatın mektup çağı da kapandı.
Yazacakları bir şey de kalmadı. Oysa,
bir mektubun içi nasıl da giderdi
zarfın üstündeki güzel adrese.
Kötülük nasıl yazılır, bilmem ama,
iyilik iyi yazılır,
güzellik güzel yazılır,
zarf zarf, mektup adam gibi yazılır.
Yıllığın, güzelliğin, zerafetin pulu
böyle birikir, böyle saklanır.
Zarf mektubu müsveddeden kurtarır.

Mektup, tendir. Pul, ruhtur. Zarf, gömlektir.
Ben gömleği kalbe en yakın diye sevinçle

giyerim. Hele yaz gömleğini giydiğim zaman,
sanki bir 'çocuk kalbi'yle yaşarım. Bir
mektubu zarfa koyduğumda da, hele güzeller
güzeli, incelikte üstüne yok, uzun boylu,
temiz yüzlü bir zarf olursa, o mektup
'Yaz Mektubu' olur ki, üstüne adres yazmak
bile fazla olur. Yazın adresi olur mu?
Yaza yazıla her mektup.

Mektubu zarfa atan, zarfı da
üstümüze atar. Yollansa da, yollanmasa da
mektup atılmaz.
Mektubu atmayın, zarf üzülür.
Zarf üzülürse, pul alır başını gider.
Mektubunuz fail-i meçhul olur,
kim yazdıya gider.
Mektubunuz kim yazdıya gitmesin,
zarfı incitmeyin, zaten çoğu kez
mazrufatın hayli yaralanıyor zarf,
utaniyor, yüzü kızarıyor, hicap duyuyor,
ne var ki ağzı sıkıca kapatılmış ve
bir bakıma susturulmuş olduğu için,
dili var ağzı yoklardan biri olarak
katlanıyor mazrufa.

O zarf ki elden ele dolassa da
içindeki ele vermez, açık bile
olsa mektuptaki sırları taşır.
O zarf ki ben seni de onunla sevdim,
zarfını da, mazrufunu da sevdim.
O zarfın pulu olmak için bütün
mektuplarımdan vazgeçiyorum:
Zarf isen, pulun olurum.

ZARF

Zarf içinden geçenleri / Zarf içinizden geçenleri
anlatmaya başlarsa / yazmadığını anlarsa
kimseye gönderilmez / kime gideceğini bilemez
gurbetten başka / kalır yarı yolda
Zarf kadar içli mektup yaz bana

HAYDAR ERGÜLEN

FEYHAN GÜVER

Biz bir gün pamuk prensesken ve kralın üç oğluna
inanırken (büyüğü onun, ortancası senin, en kara saç-
lısı benim).....

..... Akıllı uslu kızlardık...

Hoyrat sevmelerden koruyabilirdik daha liseli mek-
tuplarımızın son sayfalarında kendi ellerimizle oklar
sapladığımız ve kırmızı kuru kalemle boyadığımız
kalplerimizi... Sarıp sarmalayabilirdik nikahlı patiska
çarşafı... Hatta, kırmızı kurdelelerle üzerine fiyonk-
lar yapardık... Ya da çengelli iğnelerle tuttururduk acıt-
madan... Biliyoruz, bunu yapabiliydik...

ama ruhumuz çingeneydi...

Aklıbaşındalığımızın özenle örülmüş demir çitlerin-
den hopadank atlayıp firar eden düşlerimizi uçuk
pembelere, mor eflatun çiniğnelerine, uslu mavilere
peşkeş çekip naftalin kokan karanlık sandıkların en
kuytu köşesinde küflenmeye bırakabiliydik... O zaman
belki gidip bile bile - isteyerek - kirpiklerimizin arasın-
dan ayıklayabildiğimiz en iri, en kara dikenleri elleri-
mize batırmazdık...

Hep yarım birkilmiş heyecanlarımızı bohçacı çingene-
lerin kirli kara ellerine ve ucuz amerikan bezi torbaları-
na yükleyip bakla fallarıyla yanyana yolcu ederken hiç
yolculuğa çıkaramadığımız ruhlarımızı kızlık kanımıza
buladık boydan boya... Hem de "aferin" beklemedik...

Hem aferin beklemedik, hem de ilkokul defterleri
arasına tırnağımızla düzeltip koyduğumuz tiril tiril par-
lak çikolata kâğıtları gibi özenle koruduğumuz gönlü-
müz kanları "cavvv" diye kopuverirdi... Öyle çok ko-
pardı ki cavcavların yeri göğü inleyen sesleri yağmurlu
günlerde bile dinmezdi...

Sonra o yaldızlı çikolata kâğıtlarını yırtıp attık... Ne
zaman attık, ne zaman saklamaktan vazgeçtik, hiç
belli değil, ama sayfaları açarken yapraklar arasındaki
şıkırtılı sesi hiç kulaklarımızdan gitmedi...

Bilirdik "yağmur yağmayınca toprak kokmazdı...
Toprak kokmayınca da başımız dönmezdi"... Böyle
bilirdik... Hem yağmurlar yağmadı, hem de başımız
döndü... Ve hem de midemiz bulandı...

Akıllı uslu kızlardık... Sonra işte.....

Yılmaz BİLDİĞİN GİBİ DEĞİL

bizi bilirsin
avuçla su içmeyi
marifet biliriz,
yenilmeyi bir de
kendi sahamızda..
bizi bilirsin
saçımızı ıslatmayı
fiyaka biliriz,
limonla!
tesbih yaparız
düş kırıklarından..
bizi bilirsin
ağzının içinde
oturmak isteriz
ve rutubetin
en yakıştığı yer biliriz
ağzını..
bizi bilirsin
yaşamak biliriz,
vademiz dolduğunda
avuçlarına gömülmeyi

İzmir-İst. Ocak '96

YAZAMAK İÇİN

mevsim dışı sarışın bir kederdin
soğuk yalnızlıkta..
Sayfiye hanımın
tembel düşlerine
ve çıplak ayakla
betona basıyordu yaz..
bense paslanmış bir keyifle
hayatımı yazamak istiyordum
sensizliğe
gül buğusu bir edebiyat
arıyordum
her tanışmada
bir "memnun oldum" öldüren
devrik katillerdik hepimiz
ve sen
fail-i yaz bir cinayettin
o maktül yazlık akşamında..

ören haziran '95

E r d o ğ a n

GEÇMİŞ ZAMAN OLUR Kİ, HAYALİ KÜÇÜK ALİ!..

Refik Erduran ile Ertem Eğilmez'in çıkardıkları TEF mizah dergisinin Bab-ı Ali yokuşuna bakan büyük odasında. Zaten başka odası da yok! Odada, Ali Ulvi Ersoy, Ferruh Doğan, Altan Erbulak, Firuz Aşkın, Suavi Süalp, Çetin Altan ve hatırlayamadığım birçok arkadaş.

Birden bire odanın kapısı hızla açıldı. Ertem Eğilmez avaz avaz içeri daldı:

- Çocuklar!.. Yeni Melek sinemasının fuayesi ni kiraladım!.. Nefes nefeseydi, masasına geçip koltuğuna yaslandı.

- Artık kendi yerimiz oldu.. Hiç kimse sağda solda o meyhane senin, bu meyhane benim diye dolaşmayacak, yenen içilen, başka yerlerdeki fiyatların çok altında, bedava gibi olacak melsela, yarı fiyatına filan, tamam mı?

Hepimiz dört köşe olduk, dergimizin içkili bir mekanı olacaktı!.. Ertem:

- Paramız olmayabilir, yazdırıcaz, pusulaya bir imza kâfi, paralar daha sonra çıkan karikatürlerden kesilecek, tamam mı? İlerde yüzde hesabıyla oraya hepimiz ortak olacağız!..

Bu sırada odaya Yaşar Kemal girdi:

- N'oluyor lan, kavgı mı var! Sesiniz sokaklardan duyuluyor.

Ertem bir çırpıda Yaşar Kemal'e her şeyi anlatıverdi. Yaşar Kemal:

- Hadi kalkın gidin yere bi bakalım, deyince hep beraber ayağa kalktık. Arabalara atladık, doğru İstiklal Caddesi ve Yeni Melek sinemasının dar yoluna daldık. En arkadan ben geliyordum. Yaşar iki de bir dönüp bana bağıırıyordu:

- Yürüsene ulan topall!.. Yürüsene ulan topall!..

Ben onlara yetişmeye çalıştıkça onlar pergel-leri daha da açıyorlardı.

- Yürüsene ulan topall!.. Yürüsene ulan topall!..

Bu arada bir çocuk, kolunun altında bir demet ilan önüne gelene dağıtıyordu. Bana da bir tane uzattı, aldım baktım. "Raj Kapor'un "Kör" filmi Türkçe sözlü, Hintçe şarkılı yazıyordu. Ben

kendimi zorlayarak Yaşar Kemal'in yanına geldim. O beni arkada zannediyordu, yine kalın ve bed sesiyle:

- Yürüsene ulan topall diye bağırdı. Ben de:

- Yanında yürüyorum, derken o ilanı eline tutuşturuverdim.

Geçen günler içinde açmayı düşlediğimiz yerimizin adını nihayet bulduk: **Nuhun Gemisi**. Dergimizdeki işlerimizi bitirir bitirmez, hepimiz soluğu Nuhun Gemisi'nde alıyorduk. Her karikatürçü arkadaş duvarlarda, sütunlarda kendilerine bir yer bulup karikatür yapıyorlardı. Bu yer kendi yerimizdi, tabii ki bu yeri en iyi şekilde güzelleştirmemiz gerekiyordu. Her zaman olduğu gibi, her işin en zoru bana verildi. Tam girişin sol duvarına boydan boya, aşağı yukarı 1.5 metre+2.5, 3 metre boyutunda, hem de yağlı boya ile Nuhun Gemisi'ne giren hayvanları yapıyordum. Hiçbir canlının hatırı kalmasın diye neredeyse mikropları bile çizecektim, biraz görebilseydim.

Çalışmamı bir masanın üzerine çıkıp sürdürüyordum. Bir gün Ertem Eğilmez, Said Faik, Özdemir Asaf, Yaşar Kemal, Nuhun Gemisi'ndeki çalışmalarını izlemek üzere gelmişlerdi. Uzun uzun çalışmalarımızı izlediler. Bir karikatür sergisi gibiydi... Tekrar benim çalışmamı izlemeye başladılar, ortam çok sıcaktı, şakalaşmalar, takılmalar gırla gidiyordu. Bir ara kapı açıldı, içeri Turhan Selçuk girdi. Ertem:

- Oooo!.. Kimi görüyorum! Yahu, nerelersin Turhan? Bak sizler için burayı açtım, bütün arkadaşların bak neler yapıyor. Şu Eflatun'un yaptığına bak. Bu yapılacak iş mi? Adam bir aydır gece-gündüz şu masanın üzerinden inmiyor, şuraya bak. Binlerce hayvan, adam neredeyse yerimizin güzel olması için kendini öldürecek.

Hadi.. Sen de kendine bir yer bul da, oraya çiz...

Turhan:

- Ben çizdiğim karikatürümün basılmasını isterim! dedi.

Ben de artık dayanamadım:

- Turhan yere çizsin! dedim.

EFLATUN NURİ

Kokoreç Şiiri

Beyoğlu'nda kokoreçi Şampiyonda yiyeceksin
Üstüne bir ayran içip Şükür Allah diyeceksin.
Kokorecin damak zevki Şampiyonun hüneridir.
Bunu böyle bileceksin. Bunu böyle bileceksin

Mide gibi bir organa hiç eziyet edilir mi
Kokoreç ve midye tava her tarafta yenilir mi
Vatandaş Beyoğlu'nda bir Şampiyon bekleriken
Kokoreci yemek için başka yere gidilir mi

Cevdet Zambay

SAYI: 3... 24 MAYIS 1996 CUMA

SAHİBİ: ŞİNERA YAYINCILIK adına: Mehmet ÇAĞÇAĞ

Yayın Yönetmeni: Metin ÜSTÜNDAĞ

Yazı İşleri Müdürü (Sorumlu): Kutlu ESENDEMİR

Öküz'e saman ve su verenler: Altay MARTI, Aslan ÖZDEMİR, Atilla ATALAY, Bahadır BARUTER, Bahadır BOYSAL, Can KOZANOĞLU, Can YÜCEL, Can BARSLAN, Cezmi ERSÖZ, Derya SAYIN, Devrim SEVİMEY, Eflatun NURİ, Ender ÖZKAHRAMAN, Ercan AKYOL, Erdal BELENLİOĞLU, Ferhan ŞENSOY, Fikret

BEKLER, Gani MÜJDE, Gürcan TÜRECİ, Halil TURHANLI, Haydar ERGÜLEN, Kemal GÖKHAN, Kutlu ESENDEMİR, Lütfü OFLAZ, Mehmet ÇAĞÇAĞ, Mesut CEYLAN, Mesut KARA, Metin ÜSTÜNDAĞ, Murat-han MÜNGAN, Muhsin KIZILKAYA, Musa KART, Nihat GENÇ, Orhan KOÇAK, Orhan PAMUK, Ömer LAÇİNER, Sezai SARIOĞLU, Sunay AKIN, Tuncay AKGÜN, Tuncel KURTİZ, Tuncer ERDEM, Ümit KIVANÇ, Vedat ÖZDEMİROĞLU, Yavuz TARAN, Yasin ADIYEKE, Yıldırım TÜRKER, Yılmaz ERDOĞAN, Zafer TEMOÇİN Sayfa Sekreteri: Aydın ŞAHİN, Ali Ekber USLU Başkaya Tasarım: Murat YÜCEŞAN- Ceb-rail OKÇU Satış: Cüneyt AYDIN İletme: Orhan AÇAR Halkla İlişkiler: Suzan ÇARK Muhasebe: Yaşar AKŞAHİN Bina Görevlisi: Yasin ADIYEKE Tel: 251 42 44 - 251 57 54, Fax: 251 52 67, Basla: Basmat Doğum: Yay-Sat, Adres: İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu/ İSTANBUL

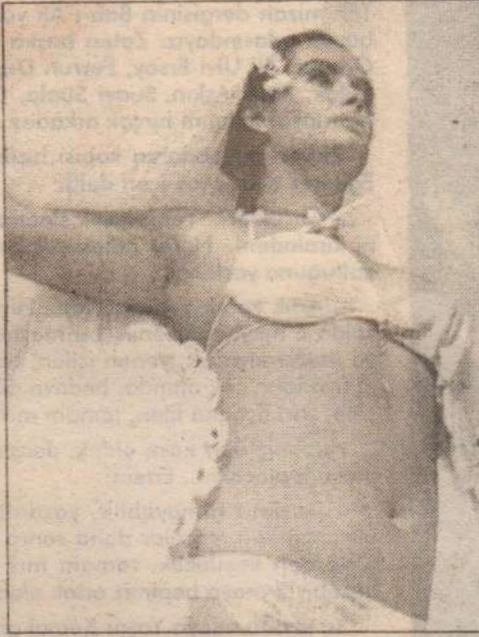
mutlu hayat albümü

met
üst

bin dokuz yüz eski yıllar'dan bayram ve yılbaşı
tebrik kartları üzerine ayaküstü yorumlar haftası

mutlu aile tablosu pikap dinliyor.. bir şarkı
en az bir yıl idare edebiliyor henüz

müjde ar..her genç erkeğin rüyası..
tamam da.. bu kartı kim kime, neden,
niçin, nasıl gönderiyordu acaba.. arka-
sında ne yazıyordu: "sevgili babacığım
mubarek kurban bayramınızı kutlar, el-
lerinizden öperim".. (hay allah, kartlar
da karışıyordu herhalde)

keklik ve gül.. gül ve keklik.. düz ova

kim bilir, kim,
bu hanımefendi..
hangi adreslere hangi
niyetlerle, zarf içinde
gitti.. poz verirken,
birgün bayram
veya yılbaşı tebrik
kartı haline
dönüşebileceğini biliy-
or muydu acaba..
öldü mü, kaldı mı..
hâlâ kartları hayatta..

şeyedi YORUM

"ŞEYEDİ'LER ve YORUMLARI"

BAYRAMLIKLAR GİYİLMELİ Mİ?..

Avucuna kolonya döküldüğü zaman gergedana dönüşen o kısa boylu adamı tanıyorum ben... Bir salı günüydü ve evinin duvarına bir tablo asacaktı. Duvara çivi çaktıktan sonra tablo almayı unuttuğunu farketti... Zaten çivi çakmayı da unutmuştu... Kaldı ki o gün salı değildi ve bir evi de yoktu... Kendini, kendini doğalgaz düşünce-sine alıştıran ama apartmanda aidatlar toplama-dığı için kazanı değiştiremeyen birisi gibi du-yumsadı birden... Gözleriyle naylon poşet hışır-tılarını izlerken, burnu, masaya vuran parmak tı-kırtısı kokuları alıyordu... Aynı anda olduğundan fazla şişman görünen bacak kısımlarını aşağı-dan yukarıya doğru bandajlayarak tedaviye ça-lışmanın, yaşam kadar anlamsız olduğunu dü-şündü... Son aldığı ilacın yan etkisi dışında, hiç-bir kadınla beraber olmak istemiyordu artık...

Aaaaaaaaaaaaaa... Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa-
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa... Aaaaaaaa-
aaaaaaaaaaaaa... Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa-
aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa...

O gece rüyasında duvarlara yapıştırılan şarkıcı afişlerine karalanmış bir bıyık olarak gördü ken-disini... Uyandığında dayısının oğlu yanındaydı ve kendisine bakıp, bir kola kutusu gibi gülüyordu. Yani gülmüyordu... Ancak, tamamen uyandi-ğında dayısının oğlu sandığı şeyin aslında 40 tonluk bir üretim açığı olduğunu gördü... Ayrıca bir şeyi daha farketti... Sağ elinin başparmağı yerinde, sol elinin başparmağı duruyordu... Ga-rip bir durumdu bu... Sağ gözüyle sol gözü de yer değiştirmişti... Kulakları, elleri ve bacakları da öyle... Neyse ki, solak olmanın dışında pek birşey farketmeyecekti...

Bu küçük ayrıntıların dışında asıl sinirini bozan şey. şu sessizlikti... Öylesine sessizdi ki içerisi, tırnaklarının uzarken çıkardığı sesleri duyabili-yordu... Şu anda yapılacak tek şey düşünmek-ti... Ama vazgeçti... Çünkü dünyada o kadar çok insan düşünemiyordu ki... Onlar düşünmezken, kendisinin düşünmesine utandı... Tüm bu insan-lar için bir konser düzenlemeye karar verdi... El-de edeceği gelire, kendi kendisine yemek yiye-bilen, en az yirmibeş kelime konuşan ve çağrıl-dığı yöne doğru bakabilen bir murahhas üye alacaktı...

Evde bir, murahhas üye beslemek iyidir... Se-vimli ve sahiplerine sadık olurlar... Halının üze-rindeki pirelerle oynarlar ve gazetelerin televiz-yon eklerini yiyerek beslenirler...

İşte bu kadar... Avucuna kolonya döküldüğü zaman gergedana dönüşen kısa boylu bir adam mı olmak iyidir, yoksa cuma parodilerindeki esp-rilere gülen bir adam olmak mı?..Eğer ikincisiyse-niz suç kimin?.. Sizin mi, yoksa toplumun mu?..

CAN BARSLAN